

12. รายการระหว่างกัน

บุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง ประกอบด้วย กรรมการ ผู้ถือหุ้นและ/หรือ ผู้บริหารของบริษัท รวมถึงผู้เกี่ยวข้อง และบริษัท ที่เกี่ยวข้องซึ่งหมายถึงบริษัทที่อาจมีบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง เป็นกรรมการ ผู้บริหาร และ/หรือผู้ถือหุ้นของบริษัทดังกล่าว ซึ่งสามารถสรุปลักษณะความสัมพันธ์ได้ดังนี้

ลำดับที่	บุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง	ลักษณะความสัมพันธ์
1.	นายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ	เป็นกรรมการของบริษัทและถือหุ้นบริษัทร้อยละ 4.08
2.	นางสาวจิตติมา ตั้งตรงเวชกิจ	เป็นกรรมการของบริษัทและถือหุ้นบริษัทร้อยละ 4.05
3.	นายศุภชัย ตั้งตรงเวชกิจ	เป็นกรรมการของบริษัทและถือหุ้นบริษัทร้อยละ 4.05
4.	นายอดิศักดิ์ ตั้งตรงเวชกิจ	เป็นกรรมการของบริษัทและถือหุ้นบริษัทร้อยละ 4.05
5.	นางจิรวรรณ พงษ์พิชิตกุล	เป็นกรรมการของบริษัทและถือหุ้นบริษัทร้อยละ 4.05
6.	นางวันเพ็ญ ปุณฺณนรินทร์	เป็นกรรมการของบริษัทและถือหุ้นบริษัทร้อยละ 4.06
7.	พ.ต.อ.ชาญชัย พงษ์พิชิตกุล	เป็นคู่สมรสของนางจิรวรรณ พงษ์พิชิตกุล
8.	นายปอนด์ รัตนพันธ์ศักดิ์	เป็นคู่สมรสของนางสาวจิตติมา ตั้งตรงเวชกิจ
9.	นายภาณุภูมิ พงษ์พิชิตกุล	เป็นบุตรของนางจิรวรรณ พงษ์พิชิตกุล
10.	บริษัท บี.อาร์.เอส. เทรนเทอร์มินัล โลจิสติกส์ จำกัด	มีบุคคลลำดับที่ 1-6 เป็นผู้ถือหุ้น และมีกรรมการร่วมกับบริษัท 2 คน คือ นายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ และนายอดิศักดิ์ ตั้งตรงเวชกิจ และนางสาวกรรณก ปุณฺณนรินทร์ (ซึ่งเป็นบุตรของนางวันเพ็ญ ปุณฺณนรินทร์ และผู้บริหารของบริษัทย่อย) เป็นกรรมการ
11.	บริษัท คำผลผลิตน้ำตาล จำกัด	มีกรรมการร่วมกับบริษัท 1 คน คือ นายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ และBSF ซึ่งเป็นบริษัทย่อยของบริษัท ถือหุ้นอยู่ร้อยละ 4.26
12.	บริษัท ทุนบุรีรัมย์ จำกัด	มีกรรมการร่วมกับบริษัท 6 ท่านคือ บุคคลลำดับที่ 1-6และบริษัท ทุนบุรีรัมย์ จำกัด ถือหุ้นบริษัทอยู่ร้อยละ50.51
13.	บริษัท ปีอาร์ โมลาส เทคดิง จำกัด	มีกรรมการร่วมกับบริษัท 1 คน คือ นายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ และมีนางสุวิมล ตั้งตรงเวชกิจ ภรรยาของนายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ ร่วมเป็นกรรมการบริษัทด้วย

รายการระหว่างกันกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง

บุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง	ลักษณะรายการ	มูลค่า (บาท)	เหตุผลและความจำเป็นของรายการ
1. บจ. คำผลผลิตน้ำตาล	<p><u>รายการกับบริษัท</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - รายได้จากการขาย - ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร (ค่าธรรมเนียมในการเป็นตัวแทนส่งออก ค่าธรรมเนียมในการเป็นตัวแทนซื้อขายเครื่องมือทางการเงิน ค่าดำเนินการส่งสินค้าที่ท่าเรือ ค่าดำเนินการเอกสารส่งออกและพิธีการทางศุลกากร) - ลูกหนี้การค้า/ลูกหนี้อื่น - เจ้าหนี้อื่น 	<p>2,568,680,889</p> <p>1,884,821</p> <p>128,019,010</p> <p>327,774</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัทแต่งตั้ง บจ.คำผลผลิตน้ำตาล ซึ่งเป็นบริษัทที่ ก่อน อนุญาตให้เป็นบริษัทส่งออกน้ำตาลได้ตาม พรบ. อ้อยและน้ำตาล ให้เป็นตัวแทนดำเนินการจัดส่งน้ำตาลออกไปยังต่างประเทศให้แก่บริษัท - บจ.คำผลผลิตน้ำตาล เกิดจากการรวมตัวของบริษัทโรงงานน้ำตาล 22 โรง โดยแต่ละบริษัทถือหุ้นใน บจ.คำผลผลิตน้ำตาล ตามสัดส่วนปริมาณการส่งออกของแต่ละบริษัท นอกจากนั้นกรรมการของ บจ.คำผลผลิตน้ำตาล ประกอบด้วย ตัวแทนผู้ถือหุ้นบริษัทละ 1 คน เพื่อรักษาผลประโยชน์ของแต่ละบริษัท - การส่งออกน้ำตาลนั้น บริษัทเป็นผู้ดำเนินการติดต่อลูกค้าเอง ส่วน บจ. คำผลผลิตน้ำตาลให้บริการเรื่องจัดการสินค้าและดำเนินการเรื่องเอกสารเกี่ยวกับส่งออกเท่านั้น - ค่าบริการการจัดการสินค้าและการส่งออกที่บริษัทจ่ายให้ บจ.คำผลผลิตน้ำตาล เป็นอัตรากลางอัตราเดียว ซึ่ง บจ. คำผลผลิตน้ำตาล คิดจากผู้รับบริการทุกรายเท่ากัน - บจ. คำผลผลิตน้ำตาล เป็นผู้เข้าทำสัญญาสินเชื่อเพื่อการส่งออกกับธนาคารพาณิชย์ให้แก่บริษัท ในนามของ บจ. คำผลผลิตน้ำตาล เพื่อรับการสนับสนุนทางการเงิน บจ. คำผลผลิตน้ำตาล จะโอนเงินที่ได้รับตามวงเงินสินเชื่อเพื่อการส่งออกจากธนาคารพาณิชย์ให้บริษัท โดยบริษัทออกตั๋วสัญญาใช้เงินให้แก่ บจ.คำผลผลิตน้ำตาล เพื่อเป็นหลักฐานการรับเงิน อัตราดอกเบี้ยที่บริษัทจ่ายให้ บจ. คำผลผลิตน้ำตาล ตามตั๋วสัญญาใช้เงิน เป็นอัตราเดียวกับอัตราดอกเบี้ยที่ บจ.คำผลผลิตน้ำตาล จ่ายให้กับธนาคารพาณิชย์ <p><u>ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - การแต่งตั้ง บจ.คำผลผลิตน้ำตาลเป็นตัวแทนการส่งออกและการรับเงินสนับสนุนสินเชื่อเพื่อการส่งออกจากธนาคารพาณิชย์ผ่าน บจ. คำผลผลิตน้ำตาลนั้น เป็นไปตามความจำเป็นทางธุรกิจเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง - อัตราค่าบริการจากการเป็นตัวแทนการส่งออกและอัตราดอกเบี้ยระหว่างกันเป็นอัตราที่มีความสมเหตุสมผล

บุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง	ลักษณะรายการ	มูลค่า (บาท)	เหตุผลและความจำเป็นของรายการ
2. กรรมการ 6 ท่าน คือ นายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ นายอดิศักดิ์ ตั้งตรงเวชกิจ นายสฤณี ตั้งตรงเวชกิจ นางจิรวรรณ พงษ์พิชิตกุล นางสาวจิตติมา ตั้งตรงเวชกิจ และนางวันเพ็ญ ปุญญนิรันดร์	สิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กรรมการ 6 ท่าน ยังมีสถานะเป็นผู้ถือหุ้นประกันสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ 20 คันและเครื่องจักรที่ใช้ในการเคลื่อนย้ายวัสดุของกลุ่มบริษัทรวม 2 คัน กับธนาคารพาณิชย์และบริษัทเช่าซื้อรวม 22 คัน ยอดค่าประกัน รวม 43,161,941 บาท และ เครื่องถ่ายเอกสาร 13 เครื่อง จำนวนเงิน 828,180 บาท		<ul style="list-style-type: none"> - การเช่าซื้อดังกล่าวเป็นไปเพื่อการบริหารงานและดำเนินงานของบริษัท <p>ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การค้าประกันสินเชื่อเป็นเงื่อนไขปกติของบริษัทผู้ให้เช่าซื้อ เป็นความจำเป็นในการดำเนินธุรกิจปกติของกิจการ และไม่มีการคิดค่าธรรมเนียมการค้าประกัน บริษัทและบริษัทย่อยไม่เสียผลประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว
3. กรรมการ 6 ท่าน คือ นายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ นายอดิศักดิ์ ตั้งตรงเวชกิจ นายสฤณี ตั้งตรงเวชกิจ นางจิรวรรณ พงษ์พิชิตกุล นางสาวจิตติมา ตั้งตรงเวชกิจ และนางวันเพ็ญ ปุญญนิรันดร์	ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 กรรมการ 6 ท่าน ยังมีสถานะเป็นผู้ถือหุ้นประกันวงเงินกู้ยืมของบริษัทและบริษัทย่อยกับธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง มูลค่าการค้าประกัน 320 ล้านบาท		<ul style="list-style-type: none"> - วงเงินกู้ยืมเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในการผลิตและเป็นเงินกู้เพื่อซื้อทรัพย์สินในการดำเนินงานของบริษัทย่อย โดยไม่มีการคิดค่าธรรมเนียมการค้าประกันแต่อย่างใด <p>ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การค้าประกันสินเชื่อเป็นเงื่อนไขปกติของธนาคารพาณิชย์ เป็นความจำเป็นในการดำเนินธุรกิจปกติของกิจการ และไม่มีการคิดค่าธรรมเนียมการค้าประกัน บริษัทและบริษัทย่อยไม่เสียผลประโยชน์จากการดำเนินการดังกล่าว
4. กรรมการ 3 ท่าน คือ นายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ นายอดิศักดิ์ ตั้งตรงเวชกิจ นางจิรวรรณ พงษ์พิชิตกุล และญาติสนิทของกรรมการ 3 คน คือ พ.ต.อ.ชาญชัย พงษ์พิชิตกุล นายปอนด์ รัตนพันธ์ศักดิ์ นายภาณุภูมิ พงษ์พิชิตกุล	<p><u>ลูกหนี้ชาวไร่ – เงินเกี่ยว</u></p> <p>ในปีการผลิต 2561/2562 บจ. โรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์ ได้ให้เงินเกี่ยวแก่กรรมการของบริษัทและญาติสนิท โดยมีกำหนดจ่ายชำระคืนเมื่อนำอ้อยส่งโรงงาน ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - เงินกู้ยืมต้นงวด - กู้ยืมเพิ่มระหว่างงวด - รวมเงินกู้ยืมทั้งสิ้น - จ่ายชำระระหว่างงวด - ลูกหนี้เงินเกี่ยวคงเหลือ - มูลค่าอ้อยที่ซื้อ - มูลค่าปุ๋ยและปัจจัยการผลิตที่จำหน่าย 	29,479,417 5,173,953 34,653,370 18,233,558 16,419,812 11,709,704 7,549,657	<ul style="list-style-type: none"> - การให้เงินกู้ยืมชาวไร่อ้อยเพื่อเป็นทุนหมุนเวียนชาวไร่อ้อยในการปลูกอ้อยเพื่อมาจำหน่ายแก่โรงงานน้ำตาลหรือที่เรียกกันว่าเงินเกี่ยว เป็นการดำเนินงานตามปกติของโรงงานน้ำตาลทั่วไป ซึ่งเงื่อนไขการให้เงินเกี่ยวกับกรรมการและญาติสนิท ก็เป็นไปตามเงื่อนไขเดียวกับชาวไร่รายอื่น ๆ - การรับซื้ออ้อยนั้นเป็นธุรกิจปกติของบริษัท และราคาที่ซื้อจากกรรมการและญาติสนิทของกรรมการ ก็เป็นราคาเดียวกันกับที่รับซื้อจากชาวไร่อ้อยรายอื่น ๆ <p>ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การให้เงินเกี่ยวและการซื้ออ้อยเป็นการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจโรงงานน้ำตาล ซึ่งราคาและเงื่อนไขที่เป็นไปตามที่ตกลงกับบุคคลทั่วไป

บุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง	ลักษณะรายการ	มูลค่า (บาท)	เหตุผลและความจำเป็นของรายการ
5. กรรมการ 6 ท่าน คือ นายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ นายอดิศักดิ์ ตั้งตรงเวชกิจ นายสฤณี ตั้งตรงเวชกิจ นางจิรวรรณ พงษ์พิชิตกุล นางสาวจิตติมา ตั้งตรงเวชกิจ และ นางวันเพ็ญ ปุญญนิรันดร์	ลูกหนี้การค้า/ลูกหนี้อื่น	490,458	- ลูกหนี้ค่าหุ้น บริษัท บีโออาร์ โลจิสติกส์ แมเนจเม้นท์ จำกัด <u>ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ</u> - เนื่องจากมีการจัดตั้งบริษัทย่อยแห่งใหม่ของกลุ่มบริษัทฯ ทั้งนี้ การเรียกชำระค่าหุ้นเป็นการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจทั่วไป ซึ่งเป็นไปตามเงื่อนไขที่ตกลงกับบุคคลทั่วไป
6. กรรมการ 4 คน คือ นายอนันต์ ตั้งตรงเวชกิจ นายอดิศักดิ์ ตั้งตรงเวชกิจ นายสฤณี ตั้งตรงเวชกิจ นางจิรวรรณ พงษ์พิชิตกุล	เจ้าหนี้อื่น	103,499	- ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 มีกรรมการเป็นเจ้าหนี้อื่นคงค้าง <u>ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ</u> - การให้คำตอบแทนกรรมการเป็นไปตามการดำเนินงานปกติของธุรกิจ โดยอัตราการจ่ายผลตอบแทนได้พิจารณาอย่างสมเหตุสมผล
7. บจ. บี.อาร์.เอส เทรนเทอร์มินัล โลจิสติกส์ (“BRS”)	บริษัทว่าจ้างบจ. บี.อาร์.เอส เทรนเทอร์มินัล โลจิสติกส์ ในการขนส่งสินค้าให้กับบริษัท - ค่าเช่าเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิต - ค่าจ้างและบริการ - รายได้	35,000 23,000 -180,000	- บริษัทมีความจำเป็นต้องส่งสินค้าของบริษัทไปให้กับลูกค้า จึงได้ว่าจ้าง BRS ส่งสินค้าให้กับบริษัท - เพื่อความสะดวกในการดูแลการขนส่งสินค้าของบริษัท จึงให้ BRS เข้าพื้นที่ส่วนหนึ่งของบริษัทเป็นสำนักงาน โดยมีการคิดอัตราค่าเช่าใกล้เคียงราคาอัตราค่าเช่าพื้นที่ในอาคารเดียวกัน - สำหรับรายได้ค่าปรับน้ำตาลหยาบจะคิดจากปริมาณน้ำตาลที่สูญเสียไประหว่างขนส่งโดยคิดในราคา กิโลกรัมละ 20 บาท โดยบริษัทต้องบันทึกน้ำตาลที่สูญเสียระหว่างขนส่งเป็นการขายน้ำตาลในราคาขายปลีกซึ่งเท่ากับ 19 บาทต่อกิโลกรัม และในส่วนที่เหลืออีก 1 บาทต่อกิโลกรัม เป็นค่าใช้จ่ายที่ประมาณการให้ชดเชยการดำเนินงานด้านเอกสารต่าง ๆ - เนื่องจากธุรกิจของ บจ. บี.อาร์.เอส. เทรนเทอร์มินัล คือ ธุรกิจขนส่งทางรถไฟ และ โกดังซึ่งมีความเสี่ยงสูงเนื่องจากสัญญาเช่าเป็นสัญญาระยะสั้น หากยกเลิกสัญญา สิ้นทรัพย์ทั้งหมดจะตกเป็นของการรถไฟแห่งประเทศไทย นอกจากนี้การขนส่งและการใช้โกดังสำหรับเก็บของกลุ่มบริษัทไม่จำเป็นต้องใช้ BRS เท่านั้น นอกจากนี้ BRS สามารถดำเนินธุรกิจเองได้โดยไม่ต้องพึ่ง BRR ดังนั้น ผู้บริหารจึงไม่นำ BRS เข้ามาในกลุ่ม BRR - สำหรับการว่าจ้าง BRS ในอนาคตจะดำเนินการให้มีการเสนอและเปรียบเทียบราคาจากผู้รับจ้างไม่น้อยกว่า 4 ราย และต้องรายงานผลการเปรียบเทียบให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบ นอกจากนี้บริษัทจะไม่ว่าจ้าง BRS ขนส่งน้ำตาลเกินกว่าร้อยละ 30 ของปริมาณน้ำตาลส่งออกของบริษัท

บุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง	ลักษณะรายการ	มูลค่า (บาท)	เหตุผลและความจำเป็นของรายการ
			<p>ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - บริษัท ไม่ได้นำ BRS เข้ามารวมในกลุ่มบริษัท เนื่องจากธุรกิจของ BRS มีความไม่แน่นอนสูง ซึ่งการไม่นำ BRS เข้ามารวมอยู่ในกลุ่มเป็นการลดความเสี่ยงในการดำเนินธุรกิจของบริษัท - การว่าจ้างบุคคลอื่นให้ขนส่งสินค้าเป็นกิจกรรมปกติของบริษัท และมีความจำเป็นทางธุรกิจ ราคาว่าจ้าง BRS ก็เป็นราคาที่เทียบเคียงได้กับการว่าจ้างบุคคลอื่น - สำหรับการให้เข้าพื้นที่นั้นก็เพื่อสนับสนุนการดำเนินธุรกิจของบริษัทอัตราค่าเช่าเป็นราคาที่เทียบเคียงได้กับราคาค่าเช่าในพื้นที่ใกล้เคียง
8. กรรมการ 1 ท่าน คือ นายอดิศักดิ์ ตั้งตรงเวชกิจ	<p><u>การเช่าทรัพย์สิน</u></p> <p>1.บริษัท บุรีรัมย์พลังงาน จำกัด ได้ทำสัญญาเช่าที่ดิน โฉนดเลขที่ 20424 เลขที่ 134 จำนวน 6 ไร่ 69 ตารางวา จากกรรมการของบริษัท ค่าเช่า 24,690 บาท/ปี (4,000 บาทต่อไร่/ปี)</p> <p>2.บริษัท บุรีรัมย์พลังงาน จำกัด ได้ทำสัญญาเช่าที่ดิน โฉนดเลขที่ 8473 เลขที่ดิน 100 จำนวน 13 ไร่ 3 งาน 42 ตารางวา จากกรรมการของบริษัท ค่าเช่า 55,420 บาท/ปี (4,000 บาทต่อไร่/ปี)</p> <p>3.บริษัท บุรีรัมย์พลังงาน จำกัด ได้ทำสัญญาเช่าที่ดิน โฉนดเลขที่ 20422 เลขที่ดิน 132 จำนวน 10 ไร่ 26 ตารางวา จากกรรมการของบริษัท ค่าเช่า 40,260 บาท/ปี (4,000 บาทต่อไร่/ปี)</p>	120,370	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัท บุรีรัมย์พลังงาน จำกัด ได้ทำสัญญาเช่าที่ดินระยะเวลา 25 ปี เพื่อใช้ก่อสร้างโรงไฟฟ้า จากกากอ้อย ซึ่งเป็นผลพลอยได้จากการผลิตน้ำตาล โดยมีราคาค่าเช่าอยู่ที่ 10 บาทต่อตารางวาต่อปี โดยชำระ 2 ครั้งต่อปี ในปี 2558 บริษัทมีการชำระค่าเช่าในเดือนมกราคม และได้บันทึกเป็น ค่าเช่าของครึ่งปีหลังที่จ่ายชำระล่วงหน้าในเดือนมิถุนายนเป็นค่าใช้จ่ายในงวดหกเดือนแรก ปี 2558 แล้ว <p>ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การเช่าที่ดินระยะยาวเพื่อใช้สำหรับก่อสร้างโรงงานถือเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินธุรกิจ โดยอัตราค่าเช่านั้นก็ใกล้เคียงกับอัตราค่าเช่าที่ดินในพื้นที่ใกล้เคียง
9. บริษัท บิอาร์ โมลาส เทรคคิง จำกัด	<p><u>รายการกับบริษัท</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - รายได้จากการขาย - ลูกหนี้การค้า - เงินรับล่วงหน้าค่าสินค้า 	<p>514,236,803</p> <p>69,828,957</p> <p>151,741,469</p>	<ul style="list-style-type: none"> - บริษัท บิอาร์ โมลาส เทรคคิง จำกัด ได้ทำสัญญาซื้อขายกากน้ำตาลโดยมีเงื่อนไขในการจ่ายเงินล่วงหน้าก่อนการส่งมอบ 50% ของสัญญาซื้อขายและราคาขายเทียบกับลูกค้าทั่วไปของบริษัท - บริษัท บิอาร์ โมลาส เทรคคิง จำกัด ได้ทำสัญญาซื้อขายน้ำตาลทรายดิบเทกอง โดยมีเงื่อนไขชำระค่าสินค้าล่วงหน้า 50% ของสัญญาซื้อขายและราคาขายเทียบกับลูกค้าทั่วไปของบริษัท <p>ความเห็นของคณะกรรมการตรวจสอบ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การขายกากน้ำตาลเป็นการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจโรงงานน้ำตาล ในราคาและเงื่อนไขที่เป็นไปตามที่ตกลงกับบุคคลทั่วไป

หมายเหตุ : ผู้ถือหุ้น และ/หรือ ผู้ลงทุนสามารถดูข้อมูลรายการระหว่างกันย้อนหลังเพื่อเปรียบเทียบข้อมูล 3 ปี ได้จากเว็บไซต์ของบริษัทที่ <http://www.buriramSugar.com> หัวข้อ “นักลงทุนสัมพันธ์”

>> เลือก “เอกสารเผยแพร่และดาวน์โหลด” >> เลือก “รายงานประจำปี และแบบฟอร์ม 56-1”

มาตรการการทำรายการระหว่างกัน

กรณีที่เป็นรายการธุรกรรมปกติ เช่น รายการซื้อขายสินค้า วัตถุดิบ ให้บริการ หรือให้เงินสนับสนุนการปลูกอ้อย (เงินเกี่ยว) เป็นต้น บริษัทหรือบริษัทย่อยสามารถทำธุรกรรมกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งได้ หากธุรกรรมดังกล่าวไม่มีข้อขัดข้องทางการค้าที่มีเงื่อนไขการค้าโดยทั่วไปในลักษณะที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรองทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยบริษัทจะจัดสรุปรายการดังกล่าวให้คณะกรรมการตรวจสอบรับทราบทุกไตรมาสที่เกิดรายการ

ทั้งนี้ บริษัทได้กำหนดนโยบายการทำธุรกรรมประเภทเงินเกี่ยวกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งให้มีการควบคุมดูแลดังนี้

1. การกำหนดขอบเขตอำนาจอนุมัติ
2. การสอบทานรายการที่เกิดขึ้น

การกำหนดขอบเขตอำนาจอนุมัติ

ลักษณะเงินเกี่ยวเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในการผลิต ได้แก่ ค่าปลูก ค่าพันธุ์ ค่าปุ๋ย ค่าสารเคมีการเกษตร ค่าเช่าที่ดิน ค่าอ้อย ค่าระบบน้ำหยด ค่าที่ดินเพื่อการปลูกอ้อย ค่าเครื่องจักรกลการเกษตร รถไถ รถตัดอ้อย และรถบรรทุก เป็นต้น

ผู้บริหารจะไม่มีอำนาจอนุมัติเงินเกี่ยวที่ไม่ได้เป็นไปเพื่อสนับสนุนการปลูกอ้อย โดยที่การซื้ออ้อยไม่นับเป็นการสนับสนุนการปลูก การให้เงินเกี่ยวที่นอกเหนือเป็นค่าใช้จ่ายหรือสนับสนุนการปลูกอ้อย จะต้องให้คณะกรรมการตรวจสอบให้ความเห็นชอบก่อนเสนอให้คณะกรรมการบริษัทหรือผู้ถือหุ้นอนุมัติ โดยขึ้นอยู่กับขนาดของรายการ โดยนำหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ตามประกาศที่เกี่ยวข้องของคณะกรรมการกำกับตลาดทุน และประกาศคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมาใช้บังคับ

การสอบทานรายการที่เกิดขึ้น

ผู้ตรวจสอบภายในจะดำเนินการตรวจสอบรายการโดย

1. ตรวจสอบความครบถ้วนของรายการโดยให้นำรายชื่อบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งเปรียบเทียบกับบัญชีเงินเกี่ยวรายบุคคล
2. นำรายชื่อที่ตรวจพบไปตรวจสอบว่า การเบิกเงินเกี่ยวมีลักษณะรายการ เอกสารประกอบ ราคา เงื่อนไข และขั้นตอนการอนุมัติตามนโยบายของบริษัทหรือไม่
3. จัดทำสรุปผลการตรวจสอบนำเสนอคณะกรรมการตรวจสอบเป็นประจำทุกไตรมาส

สำหรับการทำรายการว่าจ้างขนส่งน้ำตาลกับบริษัท บี.อาร์.เอส. เทรนเทอร์มินัลโลจิสติกส์ จำกัด ซึ่งเป็นบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง กำหนดให้มีการดำเนินการดังนี้

1. จัดให้มีการเสนอราคาจากผู้ให้บริการไม่น้อยกว่า 4 ราย
2. ต้องมีการกำหนดขอบเขตของการให้บริการที่ชัดเจน เช่น สถานีที่ต้นทางปลายทาง ปีการผลิต หรือบริการเสริมอื่น เป็นต้น
3. จัดให้มีการทำสัญญาที่ระบุราคาและเงื่อนไขต่าง ๆ ที่ชัดเจน
4. ให้สรุปเหตุผลในการเลือกผู้ให้บริการแต่ละราย เปรียบเทียบกับผู้ที่ไม่ได้รับเลือกเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการตรวจสอบทราบ

กรณีรายการธุรกรรมอื่น ๆ นอกเหนือจากรายการธุรกรรมปกติ บริษัทกำหนดให้คณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้พิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการเข้าทำรายการและความเหมาะสมด้านราคาของรายการนั้น โดยพิจารณาเงื่อนไขต่าง ๆ ว่าเป็นไปตามลักษณะการค้าขายปกติในตลาด ซึ่งสามารถเปรียบเทียบกับราคาที่เกิดขึ้นกับบุคคลภายนอกและเป็นไปตามราคายุติธรรมและมีความสมเหตุสมผล ทั้งนี้ การเข้าทำรายการธุรกรรมอื่น ๆ ระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง

ทางผลประโยชน์จะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการตรวจสอบ และจะต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัท โดยกรรมการที่มีส่วนได้เสียจะไม่เข้าร่วมประชุมในวาระนั้น ๆ ในกรณีที่กรรมการตรวจสอบไม่มีความชำนาญในการพิจารณา รายการดังกล่าว บริษัทจะจัดให้ผู้เชี่ยวชาญอิสระให้ความเห็นเกี่ยวกับรายการดังกล่าว เพื่อใช้ในการประกอบการตัดสินใจของ คณะกรรมการบริษัทหรือผู้ถือหุ้นตามแต่กรณี

ทั้งนี้ คณะกรรมการบริษัทจะต้องดูแลให้บริษัทปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ข้อบังคับ ประกาศ คำสั่ง หรือข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย หรือของสำนักงานกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ หรือคณะกรรมการกำกับ ตลาดทุน นอกจากนี้ บริษัทจะมีการเปิดเผย ข้อมูลการทำรายการที่เกี่ยวข้องกันตามสารสนเทศต่าง ๆ ตามข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและของหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง

นโยบายการทำรายการระหว่างกัน

บริษัทหรือบริษัทย่อยคาดว่าจะในอนาคตจะยังคงมีรายการระหว่างกันเกิดขึ้นอีก ซึ่งเป็นไปตามลักษณะการประกอบธุรกิจปกติ ได้แก่ การรับซื้ออ้อย และการให้เงินสนับสนุนการปลูกอ้อย เป็นต้น โดยมีการกำหนดนโยบายการคิดราคาระหว่างกันอย่างชัดเจน ตามราคาและเงื่อนไขตลาดที่เหมาะสมในลักษณะที่วิญญูชนพึงกระทำกับคู่สัญญาทั่วไปในสถานการณ์เดียวกัน ด้วยอำนาจต่อรอง ทางการค้าที่ปราศจากอิทธิพลในการที่ตนมีสถานะเป็นกรรมการ ผู้บริหาร หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงประโยชน์ของบริษัท เป็นสำคัญ รวมทั้งมีคณะกรรมการตรวจสอบให้ความเห็นในการทำรายการดังกล่าว

การค้าประกันตามสัญญากู้ยืมเงินที่เกิดขึ้นระหว่างบริษัทหรือบริษัทย่อยกับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งจะคงมีอยู่ต่อไป เนื่องจากความจำเป็นในการขอเงินสินเชื่อจากสถาบันการเงิน เพื่อใช้ซื้อวัตถุดิบและให้เงินสนับสนุนการปลูกอ้อยกับเกษตรกร และใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนในกิจการ ซึ่งเป็นเงื่อนไขปกติของธนาคารพาณิชย์ในการให้สินเชื่อธุรกิจ โดยที่บริษัทหรือบริษัทย่อยจะ ไม่มีค่าใช้จ่ายจากการรับการค้าประกันดังกล่าว

การกู้ยืมเงินจากบุคคลที่อาจมีความขัดแย้งจะเกิดขึ้นตามความจำเป็นในการดำเนินธุรกิจ ซึ่งบริษัทจะให้มีการจัดทำสัญญา กู้ยืมเงิน และกำหนดเงื่อนไขที่ชัดเจน โดยคำนึงถึงประโยชน์ของบริษัทเป็นสำคัญ นอกจากนี้ บริษัทหรือบริษัทย่อยไม่มีนโยบาย ให้เงินกู้ยืม และ/หรือ การค้าประกันหนี้ใด ๆ นอกเหนือจากเงินสนับสนุนการปลูกอ้อยให้กับบุคคลที่อาจมีความขัดแย้ง

ทั้งนี้รายการระหว่างกันที่อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตนั้น คณะกรรมการบริษัท จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ และข้อบังคับ คำสั่ง หรือข้อกำหนดของตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทยและคณะกรรมการกำกับตลาดทุน ตลอดจนถึงการปฏิบัติ ตามข้อกำหนดเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูล การทำรายการ เกี่ยวข้องกัน และการได้มาหรือจำหน่ายไปซึ่งสินทรัพย์ของบริษัทและบริษัทย่อย

13. ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

13.1 สรุปรายงานการตรวจสอบของผู้สอบบัญชีในระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา

งบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560 ตรวจสอบโดยนายประสิทธิ์ เอื้องศรีกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทะเบียนเลขที่ 4174 และงบการเงินรวมสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 และ 2562 ตรวจสอบโดยนายสง่า โชนินิตสวัสดิ์ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทะเบียนเลขที่ 11251 จากบริษัท ไพร์ชวอเตอร์เฮาส์กรุ๊ปเปอร์ส เอพียูเอส จำกัด ซึ่งผู้สอบบัญชีได้ให้ความเห็นว่างบแสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงานและกระแสเงินสด สำหรับปีสิ้นสุดวันเดียวกันของบริษัทนั้นถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญตามมาตรฐานรายงานทางการเงิน

13.2 ตารางสรุปงบการเงิน

ตารางแสดงรายการงบแสดงฐานะการเงิน งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ และงบกระแสเงินสด ในระยะ 3 ปีที่ผ่านมา สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 ซึ่งเป็นงบการเงินรวมประกอบด้วยบริษัทย่อย จำนวน 10 แห่งตามตารางด้านล่าง

งบแสดงฐานะการเงิน

(หน่วย : ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม					
	ปี 2560 (งบรวม)		ปี 2561 (งบรวม)		ปี 2562 (งบรวม)	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
สินทรัพย์						
สินทรัพย์หมุนเวียน						
เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน	229.07	2.48	179.13	1.74	40.61	0.43
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	255.56	2.77	360.41	3.51	388.69	4.12
ลูกหนี้ชาวไร่-สุทธิ	868.43	9.41	598.55	5.82	210.62	2.23
รายได้ค้างรับ - สำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย			301.51	2.93	325.52	3.45
สินค้าคงเหลือ	1060.77	11.49	1,337.51	13.02	911.95	9.67
ส่วนของเงินกู้ระยะยาวแก่ลูกหนี้ชาวไร่ ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	224.92	2.44	134.93	1.31	127.43	1.35
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	16.75	0.18	58.48	0.57	65.31	0.69
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	2,655.50	28.76	2,970.52	28.91	2,070.13	21.95
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน						
ลูกหนี้ชาวไร่ไม่หมุนเวียน			27.11	0.26	31.12	0.33
รายได้ค้างรับไม่หมุนเวียน - สำนักงานกองทุนอ้อย			148.08	1.44	158.76	1.68
เงินลงทุนระยะยาวอื่น-สุทธิ	2.14	0.02	2.05	0.02	1.41	0.01
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	1,227.13	13.29	1,208.11	11.76	1,111.34	11.79
เงินกู้ระยะยาวแก่ลูกหนี้ชาวไร่-สุทธิ	308.24	3.34	272.94	2.66	193.26	2.05
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน			3.97	0.04	3.97	0.04
ที่ดินอาคารและอุปกรณ์ – สุทธิ	4,810.70	52.1	5,432.15	52.86	5,674.84	60.18
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน – สุทธิ	26.23	0.28	31.09	0.30	31.06	0.33
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี – สุทธิ	194.43	2.11	162.60	1.58	126.61	1.34
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	8.37	0.09	17.60	0.17	26.75	0.28
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	6,577.24	71.24	7,305.71	71.09	7,359.12	78.05
รวมสินทรัพย์	9,232.74	100	10,276.23	100.00	9,429.25	100.00

(หน่วย : ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม					
	ปี 2560 (งบรวม)		ปี 2561 (งบรวม)		ปี 2562 (งบรวม)	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
หนี้สินและผู้ถือหุ้น						
หนี้สินหมุนเวียน						
เงินเบิกเกินบัญชี	-		0.34	0.00	-	-
เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	716.12	7.76	817.89	7.96	839.19	8.90
เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน	1,136.30	12.31	2,617.91	25.48	2,611.88	27.70
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน ที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	450.39	4.88	384.14	3.74	295.99	3.14
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทร่วม ที่ถึงกำหนดชำระภายใน 1 ปี	172.59	1.87	202.51	1.97	211.24	2.24
หนี้สินตามสัญญาเช่าการเงินส่วนที่ครบกำหนดชำระ ภายใน 1 ปี	10.87	0.12	10.89	0.11	7.18	0.08
หุ้นกู้	-	0	-	-	-	-
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	0	0	-	-	-	-
ส่วนของภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	7.72	0.08	7.50	0.07	8.04	0.09
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	30.89	0.33	6.46	0.06	4.67	0.05
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	24.53	0.27	14.42	0.14	9.83	0.10
รวมหนี้สินหมุนเวียน	2,549.41	27.61	4,062.06	39.53	3,988.02	42.29
หนี้สินไม่หมุนเวียน						
เงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	805.27	8.72	487.79	4.75	488.47	5.18
เงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทร่วม-สุทธิจากส่วนที่ครบ กำหนดชำระภายใน 1 ปี	3,356.80	36.36	3,177.32	30.92	3,024.41	32.07
หนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ-สุทธิจากส่วนที่ครบกำหนด ชำระภายใน 1 ปี	14.43	0.16	10.50	0.10	8.67	0.09
หุ้นกู้	-	-	-	-	-	-
หนี้สินภาษีเงินได้รอตัดบัญชี-สุทธิ	-	-	-	-	-	-
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานหลังการเลิกจ้างหรือ เกษียณอายุ	34.29	0.37	38.04	0.37	56.74	0.60
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	-	-	-	-	-	-
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	4,210.79	45.61	3,713.65	36.14	3,578.30	37.95
รวมหนี้สิน	6,760.20	73.22	7,775.72	75.67	7,566.32	80.24

(หน่วย : ล้านบาท)

	ณ วันที่ 31 ธันวาคม					
	ปี 2560 (งบรวม)		ปี 2561 (งบรวม)		ปี 2562 (งบรวม)	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
ส่วนของผู้ถือหุ้น			-	-	-	-
ทุนเรือนหุ้น			-	-	-	-
ทุนจดทะเบียน	812.1	8.8	812.10	7.90		-
ทุนที่ออกและเรียกชำระแล้ว	812.1	8.8	812.10	7.90	812.10	8.61
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	954.67	10.34	954.67	9.29	954.67	10.12
กำไร (ขาดทุน) สะสม			-	-	-	-
จัดสรรแล้ว-สำรองตามกฎหมาย	51.77	0.56	56.60	0.55	56.60	0.60
ที่ยังไม่ได้จัดสรร	652.55	7.07	675.70	6.58	38.25	0.41
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	0.1		0.06	0.00	-	-
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	1.33	0.01	1.38	0.01	1.32	0.01
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	2,472.52		2,500.51	24.33	1,862.93	19.76
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	9,232.74	100	10,276.23	100	9,429.25	100

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

(หน่วย : ล้านบาท)

	ปี 2560 (งบรวม)		ปี 2561 (งบรวม)		ปี 2562 (งบรวม)	
	(ตรวจสอบ)		(ตรวจสอบ)		(ตรวจสอบ)	
	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ	จำนวนเงิน	ร้อยละ
รายได้						
รายได้จากการขายและบริการ	5,740.44	97.37	5,555.97	95.06	4,985.16	97.43
รายได้อื่น	155.31	2.63	288.84	4.94	131.48	2.57
รวมรายได้	5,895.75	100	5,844.81	100	5,116.64	100
ค่าใช้จ่าย						
ต้นทุนขายสินค้าและบริการ	4,428.22	75.11	4,508.87	77.14	4,469.21	87.35
ค่าใช้จ่ายในการขาย	193.67	3.28	321.61	5.50	304.18	5.94
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	411.05	6.97	388.31	6.64	501.31	9.80
รวมค่าใช้จ่าย	5,032.94	85.37	5,218.79	89.29	5,274.70	103.09
ต้นทุนทางการเงิน	283.78	4.81	385.99	6.60	384.00	7.50
ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	32.42	0.55	71.85	1.23	63.78	1.25
กำไรก่อนภาษีเงินได้	611.45	9.64	311.88	5.34	478.28	9.35
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	86.03	1.46	40.21	0.69	33.49	0.65
กำไร (ขาดทุน) สุทธิสำหรับปี	525.41	8.91	271.67	4.65	511.77	10.00
กำไรจากการวัดมูลค่าเงินลงทุนเพื่อขาย, สุทธิทางภาษี	0.11	0	0.07	0.00	0.06	0.00
กำไร (ขาดทุน) จากการประมาณการตามหลักคณิตศาสตร์ประกันภัย	-8.73	0.15	-	-	3.93	0.08
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จสำหรับปี	516.8	8.77	271.60	4.65	515.76	10.08
การแบ่งปันกำไร			-	-	-	-
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	524.73	8.9	271.62	4.65	511.71	10.00
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	0.69	0.01	0.05	0.00	0.06	0.00
กำไรต่อหุ้น (บาท)**	0.65		0.33		-0.63	

หมายเหตุ ** กำไรต่อหุ้นคำนวณโดยกำไรสุทธิสำหรับปีเฉพาะส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่หารด้วยจำนวนหุ้นถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก ณ วันสิ้นปี

งบกระแสเงินสด

(หน่วย : ล้านบาท)

	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
	(ตรวจสอบ)	(ตรวจสอบ)	(ตรวจสอบ)
	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไรก่อนภาษีเงินได้	611.45	311.88	- 478.28
รายการปรับกระทบกำไรสำหรับปีเป็นเงินสดรับ (จ่าย)			
จากกิจกรรมดำเนินงาน			
- ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย	259.1	289.56	344.22
- ดอกเบี้ยรับ	-100.75	- 82.89	- 59.30
- เงินปันผลรับ	-0.15	- 0.20	- 0.20
- ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	5.38	- 5.95	4.62
- ค่าเผื่อการลดมูลค่าสินค้าคงเหลือ	-0.34	12.27	- 7.62
- ค่าเผื่อการด้อยค่าที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	0	-	98.42
- (กำไร) จากการจำหน่ายเงินลงทุนเพื่อขาย			- 0.15
- (กำไร) ขาดทุนจากการขายที่ดินอาคารและอุปกรณ์	0.78	- 1.58	1.57
- ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายที่ดินอาคารและอุปกรณ์	25.89	11.16	30.63
- ขาดทุนจากการจำหน่ายเงินลงทุน	0	-	-
- ต้นทุนทางการเงิน	283.78	385.99	384.00
- ส่วนแบ่งกำไรจากเงินลงทุนในบริษัทร่วม	-32.42	- 71.85	- 63.78
- ค่าใช้จ่ายตามภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงานหลังการเลิกจ้างหรือเกษียณอายุ	3.79	5.13	18.63
กระแสเงินสดก่อนการเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน	1056.51	853.53	272.75
การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน			
- ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น	-37.15	- 103.55	- 27.76
- รายได้ค้างรับ - สำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย		- 301.51	- 24.01
- ลูกหนี้ชาวไร่	112.84	274.51	382.80
- สินค้าคงเหลือ	-478.8	- 289.01	433.17
- สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	31.49	- 25.42	- 6.82
- ลูกหนี้ชาวไร่ไม่หมุนเวียน		- 27.11	- 4.01
- ลูกหนี้อื่น - สำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย	0	- 148.08	- 10.68
- สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	9.23	- 9.23	- 9.14
- เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น	67.96	92.21	18.84
- หนี้สินหมุนเวียนอื่น	8.78	- 10.12	- 4.58
- ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	-5.28	- 1.60	- 3.92
- หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	-0.85	-	-
เงินสดได้มาจากการดำเนินงาน	764.73	304.63	1,016.63
- รับคืนภาษีเงินได้			12.18
- ภาษีเงินได้	-56.3	- 49.10	- 10.40
- ต้นทุนทางการเงิน	-238.12	- 376.29	- 381.57
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมดำเนินงาน	470.31	- 120.76	636.84

(หน่วย : ล้านบาท)

	ปี 2560 (ตรวจสอบ)	ปี 2561 (ตรวจสอบ)	ปี 2562 (ตรวจสอบ)
	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน	จำนวนเงิน
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
ดอกเบี้ยรับ	100.75	82.89	59.30
เงินปันผลรับ	0.15	91.08	65.91
เงินสดรับจากการลงทุนของบริษัทร่วม			94.85
เงินลงทุนในบริษัทร่วม	-1194.71	-	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายเงินลงทุนเพื่อขาย			0.72
เงินสดรับจากเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่ลูกหนี้ชาวไร่	128.03	226.45	123.39
เงินสดจ่ายจากเงินให้กู้ยืมระยะยาวแก่ลูกหนี้ชาวไร่	-282.4	- 101.16	- 36.21
เงินสดจ่ายเพื่อซื้ออสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน		- 3.97	-
เงินสดรับจากการจำหน่ายที่ดินอาคารและอุปกรณ์	2.92	2.70	0.31
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อที่ดินอาคารและอุปกรณ์	-399.25	- 907.20	- 692.67
ดอกเบี้ยจ่ายที่บันทึกรวมเป็นต้นทุนของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	-3.44	- 11.71	- 18.98
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมลงทุน	-1647.95	- 620.92	- 403.39
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
เงินกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้น (ลดลง)	-573.95	1,481.95	- 6.38
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	289	-	299.63
เงินสดรับจากเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทร่วม	3,539.75	-	-
เงินสดรับจากการออกหุ้นกู้	-	-	-
จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากสถาบันการเงิน	-925.22	- 383.72	- 387.09
จ่ายคืนเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทร่วม	-10.36	- 149.55	- 144.18
เงินสดจ่ายชำระหุ้นกู้	-850	-	-
เงินสดจ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่าซื้อ	-10.97	- 13.16	- 12.15
เงินสดรับจากการออกหุ้นสามัญจากส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม		0.00	
เงินสดจ่ายเจ้าหน้าที่ค่าหุ้น		-	-
เงินกู้ยืมกรรมการเพิ่มขึ้น (ลดลง)		-	-
จ่ายเงินปันผล	-136.89	- 243.78	- 121.78
เงินสดสุทธิได้มา (ใช้ไป) จากกิจกรรมจัดหาเงิน	1321.36	691.74	- 371.96
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	143.72	- 49.94	- 138.51
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันต้นปี	85.34	229.07	179.13
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันสิ้นปี	229.07	179.13	40.61

อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity ratio)			
อัตราส่วนสภาพคล่อง (เท่า)	1.04	0.73	0.52
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว (เท่า)	0.63	0.40	0.29
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด (เท่า)	0.14	-	0.04
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า (เท่า)	22.36	17.48	12.99
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน)	16.10	20.60	27.71
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ (เท่า)	5.39	3.76	3.97
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (วัน)	66.76	95.74	90.60
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้ (เท่า)	6.72	5.88	5.39
ระยะเวลาชำระหนี้ (วัน)	53.59	61.24	66.74
Cash Cycle (วัน)	29.27	55.10	51.57
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratio)			
อัตรากำไรขั้นต้น (%)	22.86	18.85	10.35
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน (%)	20.11	17.77	5.01
อัตรากำไรอื่น	2.63	4.94	2.57
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร (%)	40.74	-	12.23
อัตรากำไรสุทธิ (%)	8.91	4.65	-
กำไรสุทธิต่อหุ้น	0.65	0.33	-
เงินปันผลต่อหุ้น	0.45	0.30	0.15
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (%)	23.02	10.86	23.46
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Efficiency ratio)			
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (%)	6.38	2.81	5.19
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร (%)	16.46	10.96	3.02
อัตราการหมุนของสินทรัพย์ (เท่า)	0.72	0.60	0.52
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน (Financial policy ratio)			
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	2.73	3.11	4.06
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย (เท่า)	4.02	2.48	3.84
อัตราส่วนความสามารถชำระภาระผูกพัน (เท่า)	0.20	-	0.07
อัตราการจ่ายเงินปันผลต่อกำไรสุทธิ (%)	69.23	45.45	0.24

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

14.1 ภาพรวมของผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

ในระหว่างปี 2562 การเปลี่ยนแปลงของผลการดำเนินงานที่ผ่านมามีรายละเอียดดังนี้

ปริมาณพื้นที่เพาะปลูกอ้อยรวมถึงจำนวนชาวไร่ที่ขายอ้อยให้กับบริษัทใกล้เคียงกับปีก่อน เนื่องมาจากนโยบายของกลุ่มบริษัทที่เน้นการส่งเสริมชาวไร่อ้อยในพื้นที่บริเวณรอบโรงงานให้มีผลผลิตต่อไร่สูง มีคุณภาพดี และมีการพัฒนาระบบบริหารจัดการ เพื่อความมั่นคงของผลผลิตและผลกำไรของชาวไร่ และเพื่อให้กลุ่มบริษัทสามารถผลิตน้ำตาลได้เพิ่มมากขึ้น

สำหรับผลการดำเนินงานปี 2560 และ 2561 กลุ่มบริษัทมีผลกำไร 525.41 ล้านบาท และ 271.67 ล้านบาทตามลำดับ และในปี 2562 มีผลขาดทุนจำนวน 511.77 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านปริมาณและราคาน้ำตาล เนื่องจากรายได้หลักของกลุ่มบริษัทฯ มีรายได้หลักจากการจำหน่ายน้ำตาล ประมาณร้อยละ 72 ถึงร้อยละ 83 ของรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลเป็นรายได้ส่งออกน้ำตาลไปยังตลาดโลก กลุ่มบริษัทฯ จึงได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคาน้ำตาลตลาดโลก ที่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นในช่วงต้นปี 2560 อยู่ที่ประมาณ 20 เซนต์ต่อปอนด์ แต่ในปี 2561 ได้ปรับลดลงอย่างรวดเร็ว อยู่ที่ 14-17 เซนต์ต่อปอนด์ แม้ว่าในปี 2561 บริษัทจะมีปริมาณขายน้ำตาลเพิ่มขึ้นมาก แต่ด้วยราคาขายที่ลดลงทำให้รายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลลดลงไปด้วย แต่บริษัทมีรายได้จากการจำหน่ายไฟฟ้าและปุ๋ยเพิ่มขึ้น ชดเชยรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลที่ลดลง จึงทำให้ภาพรวมของรายได้ลดลงจากปีก่อนไม่มากนัก และในปี 2562 นั้น ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกยังคงปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง กลุ่มบริษัทฯ มีปริมาณน้ำตาลส่งออกน้อยกว่าปีก่อน และยังได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาทอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีผลกระทบด้านต้นทุนและค่าใช้จ่าย จากการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์เงินนำส่งกองทุนอ้อยและน้ำตาล โดยต้องนำส่ง 20 บาทต่อตันอ้อย มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 ซึ่งบริษัทรับรู้ในงบการเงินปีปัจจุบันทั้งจำนวน การเริ่มเปิดดำเนินการระบบ Sugar Refinery เป็นปีแรก และการตั้งค่าเผื่อการค้าอ้อยที่คืนและเงินลงทุนในบริษัทย่อย เนื่องจากชะลอการจัดตั้งโรงงานน้ำตาลแห่งใหม่

สินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 เท่ากับ 9,232.74 ล้านบาท 10,276.23 ล้านบาท และ 9,429.25 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์รวม ในปี 2561 เกิดจากการรับรู้รายได้ค้างรับจากสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่งเป็นเงินชดเชยที่บริษัทจะได้รับจากกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย เนื่องจากในฤดูการผลิต 2560/2561 ราคาอ้อยขึ้นสุดท้ายและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขึ้นสุดท้ายจะต่ำกว่าขึ้นต้น ตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 มาตรา 56 กำหนดให้กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายจ่ายชดเชยส่วนของค่าอ้อยและเงินชดเชยค่าผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายให้กับบริษัทฯ เท่ากับส่วนต่างดังกล่าว และแม้ว่าในปี 2562 จะมีการรับรู้รายได้ค้างรับนี้เช่นกัน แต่มีจำนวนเงินลดลง จากผลผลิตปี 2561/2562 ที่ลดลง และกลุ่มบริษัทฯ มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการให้เงินกู้ยืมแก่ชาวไร่ ในบางส่วน จากที่เป็นการให้กู้ยืมโดยบริษัท เป็นการให้ธนาคารเป็นผู้ปล่อยกู้ และบริษัทย่อยแห่งหนึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน จึงทำให้ลูกหนี้ชาวไร่มียอดคงค้างลดลงไปอย่างมาก

หนี้สินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 เท่ากับ 6,760.20 ล้านบาท 7,775.72 ล้านบาท และ 7,566.32 ล้านบาท ตามลำดับ โดยการเพิ่มขึ้นของหนี้สินรวมส่วนใหญ่ เนื่องมาจากการเพิ่มขึ้นของเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน เพราะจำนวนชาวไร่เพิ่มขึ้น และการขยายการลงทุนทั้งโรงงานน้ำตาล และโรงงานบรรจุภัณฑ์จากชานอ้อย ส่งผลให้ต้องกู้ยืมมาเพื่อการลงทุนดังกล่าว

ส่วนของผู้อถือหุ้นรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 เท่ากับ 2,472.54 ล้านบาท 2,500.51 ล้านบาท และ 1,862.93 ล้านบาท ตามลำดับโดยในปี 2562 ส่วนของผู้อถือหุ้นลดลง เนื่องจากในปีปัจจุบันมีผลการดำเนินงานขาดทุน

เนื่องจากในปี 2562 มีมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับใหม่หลายฉบับที่จะมีผลบังคับใช้ อย่างไรก็ตาม มาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวไม่มีผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญต่อการเงินของบริษัท

14.2 วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

ก. รายได้

	งบตรวจสอบ สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม					
	2560		2561		2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
1. รายได้จากการขายและให้บริการ						
1.1 รายได้จากการขายน้ำตาลและกากน้ำตาล						
1.1.1 น้ำตาล						
รายได้จากการขายน้ำตาลในประเทศ	1,144.94	19.42	658.77	11.27	1,016.73	19.87
รายได้จากการขายน้ำตาลในต่างประเทศ	3,121.66	52.95	3,207.49	54.88	2,567.76	50.18
รวมรายได้จากการขายน้ำตาล	4,266.60	72.37	3,866.26	66.15	3,584.49	70.06
1.1.2 กากน้ำตาล	437.44	7.42	499.28	8.54	402.74	7.87
รวมรายได้จากการขายน้ำตาลทรายและกากน้ำตาล	4,704.04	79.79	4,365.54	74.69	3,987.27	77.90
1.2 รายได้จากธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ						
1.2.1 รายได้จากการขายไฟฟ้า	492.14	8.35	556.57	9.52	478.58	9.35
1.2.2 รายได้จากการขายปุ๋ย	335.51	5.69	370.70	6.34	315.97	6.18
1.2.3 รายได้จากการขายและบริการอื่น ๆ	208.75	3.54	263.16	4.50	203.37	3.97
รวมรายได้จากธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ	1,036.40	17.58	1,190.43	20.37	997.93	19.50
รวมรายได้จากการขายและให้บริการ	5,740.44	97.37	5,555.97	95.06	4,985.15	97.43
2. รายได้อื่น ๆ	151.72	2.57	253.05	4.33	123.27	2.41
3. กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	3.59	0.06	35.79	0.61	8.21	0.16
รายได้รวม	5,895.76	100.00	5,844.81	100.00	5,116.63	100

รายได้จากการขายและให้บริการ

สำหรับปีบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 ถึง 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการขายและให้บริการเท่ากับ 5,740.44 ล้านบาท 5,555.97 ล้านบาท และ 4,985.15 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งในปี 2561 มีรายได้จากการจำหน่ายและให้บริการลดลง 184.47 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.21 เนื่องจากความผันผวนของราคาน้ำตาลตลาดโลก ที่มีการปรับตัวลดลง แม้ว่าในปี 2561 บริษัทจะมีปริมาณขายน้ำตาลเพิ่มขึ้นมาก แต่ด้วยราคาขายที่ลดลง ทำให้รายได้จากการขายน้ำตาลลดลงไปด้วย แต่บริษัทมีรายได้จากการขายไฟฟ้าและปุ๋ยเพิ่มขึ้น ชดเชยรายได้จากการขายน้ำตาลที่ลดลง จึงทำให้ภาพรวมของรายได้ลดลงจากปีก่อนไม่มากนัก และในปี 2562 มีรายได้จากการจำหน่ายและให้บริการลดลง 570.82 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 10.27 เนื่องจากปริมาณน้ำตาลส่งออกลดลงจากผลผลิตที่ลดลงตามปริมาณอ้อย ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกยังคงปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง และผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท

1.1 รายได้จากการขายน้ำตาลและกากน้ำตาล

รายได้จากการขายน้ำตาลทรายและกากน้ำตาลถือเป็นรายได้หลักของบริษัท โดยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 75 ถึง ร้อยละ 80 ของรายได้รวมทั้งหมด

ตารางแสดงราคาเฉลี่ยและปริมาณของน้ำตาลทรายและกากน้ำตาลที่บริษัทจำหน่าย

	งบตรวจสอบ สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม		
	2560	2561	2562
ราคาเฉลี่ยต่อตัน	บาทต่อตัน	บาทต่อตัน	บาทต่อตัน
น้ำตาลในประเทศ			
น้ำตาลทรายขาวสีรำ	19,143	17,146	15,336
น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์	-	-	14,439
น้ำตาลทรายดิบ	-	-	8,646
น้ำตาลส่งออก			
น้ำตาลทรายขาวสีรำ	19,057	-	9,480
น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์	-	-	10,077
น้ำตาลทรายดิบ	16,727	10,597	9,728
กากน้ำตาล	4,464	3,750	2,962
ปริมาณน้ำตาลที่จำหน่าย	พันตัน	พันตัน	พันตัน
น้ำตาลในประเทศ			
น้ำตาลทรายขาวสีรำ	59.81	38.42	36.76
น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์	-	-	13.57
น้ำตาลทรายดิบ	-	-	30.00
น้ำตาลส่งออก			
น้ำตาลทรายขาวสีรำ	0.35	-	2.15
น้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์	-	-	18.72
น้ำตาลทรายดิบ	186.23	302.68	248.79
กากน้ำตาล	98.00	133.12	135.95

1.1.1 รายได้จากการขายน้ำตาล

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการขายน้ำตาล ลดลงจากปี 2560 เท่ากับ 400.34 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 9.38 เนื่องจากความผันผวนของราคาน้ำตาลตลาดโลก ที่มีการปรับตัวลดลง แม้ว่าในปี 2561 บริษัทจะมีปริมาณขายน้ำตาลเพิ่มขึ้นมาก แต่ด้วยราคาขายที่ลดลง ทำให้รายได้จากการขายน้ำตาลลดลงไปด้วย แต่บริษัทมีรายได้จากการขายไฟฟ้าและปุ๋ยเพิ่มขึ้น ชดเชยรายได้จากการขายน้ำตาลที่ลดลง จึงทำให้ภาพรวมของรายได้ลดลงจากปีก่อนไม่มากนัก และในปี 2562 มีรายได้จากการขายน้ำตาลลดลง 281.77 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 7.29 เนื่องจากปริมาณน้ำตาลส่งออกลดลงจากผลผลิตที่ลดลงตามปริมาณอ้อย ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกยังคงปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง และผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาท

1.1.2 รายได้จากการขายกากน้ำตาล

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการขายกากน้ำตาล 499.28 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงวดเดียวกันปี 2560 เท่ากับ 61.84 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 14.14 เนื่องจากปริมาณขายเพิ่มขึ้นตามการผลิตน้ำตาลที่เพิ่มขึ้น แม้ว่าราคาขายต่อหน่วยจะลดลง 766 บาทต่อตัน

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2562 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการขายกากน้ำตาล 402.74 ล้านบาท ลดลงจากงวดเดียวกันปี 2561 เท่ากับ 96.54 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 19.34 เนื่องจากราคาขายต่อหน่วยลดลง 788 บาทต่อตัน

1.2 รายได้จากธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ

1.2.1 รายได้จากการขายไฟฟ้า

รายได้จากการขายไฟฟ้าเป็นไปตามการเพิ่มขึ้นและลดลงของปริมาณการขายไฟฟ้า ซึ่งในปี 2560, 2561 และ 2562 กลุ่มบริษัทมีปริมาณขายไฟฟ้า 109 ล้านกิโลวัตต์ 122 ล้านกิโลวัตต์ และ 105 ล้านกิโลวัตต์ ตามลำดับ โดยราคาขายไฟฟ้าเฉลี่ยต่อหน่วยในแต่ละปีเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ไม่มีผลต่อรายได้ที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง

1.2.2 รายได้จากการขายปุ๋ย

กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยในลักษณะที่เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมชาวไร่อ้อย เพื่อให้ชาวไร่อ้อยสามารถปลูกอ้อยเพื่อมาจำหน่ายให้กับกลุ่มบริษัทได้ และเพื่อเป็นการลดความเสี่ยงด้านวัตถุดิบของกลุ่มบริษัท

สำหรับในปี 2560, ปี 2561 และปี 2562 กลุ่มบริษัทมีรายได้จากการจำหน่ายปุ๋ยเท่ากับ 335.51 ล้านบาท 370.70 ล้านบาท และ 315.97 ล้านบาท ตามลำดับ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากแผนการส่งเสริมชาวไร่ เพื่อให้ได้ผลผลิตอ้อยเพิ่มขึ้นตามความต้องการของบริษัท อย่างไรก็ตาม ปี 2562 ยอดขายลดลงจากปัญหาระยะแล้งที่ส่งผลกระทบต่อการเพาะปลูก

1.2.3 รายได้จากการขายและบริการอื่น ๆ

รายได้จากการขายและบริการอื่น ๆ ส่วนหลักประกอบด้วย การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ผลพลอยได้จากการปลูกอ้อย เช่น กากอ้อย และจำหน่ายวัสดุส่งเสริมเพื่อการปลูกอ้อยของชาวไร่ เช่น น้ำมันดีเซล สำหรับใช้ในเครื่องจักรกลการเกษตร ยารักษาศัตรูพืช และรายได้ค่าบริการตัดอ้อย เป็นต้น

1.3 รายได้อื่น ๆ

รายได้อื่น ๆ ของบริษัทสำหรับปีบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 บริษัทมีรายได้อื่น ๆ จำนวน 151.72 ล้านบาท 253.05 ล้านบาท และ 123.27 ล้านบาท ตามลำดับ รายได้อื่น ๆ โดยหลักประกอบด้วย กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ หนี้สูญได้รับคืน และดอกเบี้ยรับ เป็นต้น

ในปี 2561 และ 2562 บริษัทรับรู้รายได้ค่าผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทราย จำนวน 148 ล้านบาท และ 55 ล้านบาท ตามลำดับ เนื่องจากในฤดูการผลิต 2560/2561 และ 2561/2562 ราคาอ้อยขึ้นสูงสุดท้ายและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขึ้นสุดท้ายจะต่ำกว่าขึ้นต้น ตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ.2527 มาตรา 56 กำหนดให้กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายจ่ายชดเชยส่วนของค่าอ้อยและเงินชดเชยค่าผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายให้กับบริษัทเท่ากับส่วนต่างดังกล่าว โดยชาวไร่อ้อยไม่ต้องส่งคืนค่าอ้อยที่ได้รับเกิน

ข. ต้นทุนขายสินค้าและให้บริการ

1. ธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายและกากน้ำตาล

	งบตรวจสอบ สำหรับปีสิ้นสุด					
	31 ธ.ค. 2560		31 ธ.ค. 2561		31 ธ.ค. 2562	
	ล้านบาท	(%)	ล้านบาท	(%)	ล้านบาท	(%)
วัตถุดิบ (อ้อย)	2,684.30	73.98	2,421.77	63.80	2,278.92	61.66
ค่าภาระหนี้บอ	44.41	1.22	44.62	1.18	32.89	0.89
ค่าแรงทางตรง	142.51	3.93	169.91	4.48	138.14	3.74
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	409.96	11.30	932.96	24.58	916.82	24.80
เงินนำส่งสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย	347.02	9.57	226.84	5.98	328.83	8.88
รวมต้นทุนการผลิตน้ำตาลและกากน้ำตาล	3,628.20	100.00	3,796.10	100	3,696.14	100.00

โดยต้นทุนวัตถุดิบสำหรับปีบัญชีปี 2560 ปี 2561 และปี 2562 คิดเป็นร้อยละ 73.98 ร้อยละ 63.80 และร้อยละ 61.66 ตามลำดับ ในปี 2562 ต้นทุนวัตถุดิบอ้อยลดลงอย่างมาก เนื่องจากราคาอ้อยที่ปรับลดลงตามราคาน้ำตาลตลาดโลก

2. ธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ

ต้นทุนขายของธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ ที่สำคัญประกอบด้วยต้นทุนจากธุรกิจผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า และต้นทุนธุรกิจผลิตและจำหน่ายปุ๋ย และต้นทุนการจำหน่ายอื่น ๆ

ต้นทุนหลักของธุรกิจผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า ได้แก่ กากอ้อยและค่าเสื่อมราคาของอาคาร และเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตกระแสไฟฟ้า

ต้นทุนธุรกิจผลิตและจำหน่ายปุ๋ย จะมี 2 ส่วน คือปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์เคมีที่ซื้อมาจำหน่ายต่อและปุ๋ยอินทรีย์ที่ผลิตขึ้นเอง โดยต้นทุนปุ๋ยที่ผลิตขึ้นเองนั้น จะประกอบด้วย กากหมักกรอง ค่าเสื่อมราคาของอาคาร และเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต รวมทั้งสารเคมีธาตุอาหารพืชที่ผสมเพื่อเพิ่มคุณภาพปุ๋ยอินทรีย์

ต้นทุนการจำหน่ายอื่น ๆ ส่วนใหญ่จะประกอบด้วย ต้นทุนวัสดุการเกษตร เช่น ยางมาแมลง พันธุ์อ้อย ที่ซื้อมาใช้ในกิจกรรมสนับสนุนเกษตรกรชาวไร่อ้อย รวมถึงน้ำมันดีเซลที่จำหน่ายให้ชาวไร่อ้อยใช้ในเครื่องจักรทางการเกษตร

	งบตรวจสอบ สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม					
	2560		2561		2562	
	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
ต้นทุนการผลิตไฟฟ้า						
วัตถุดิบ	162.83	47.34	226.25	40.15	287.90	41.85
ค่าแรงทางตรง	27.30	7.94	36.83	6.54	30.88	4.49
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	153.81	44.72	300.40	53.31	369.13	53.66
รวมต้นทุนการผลิตไฟฟ้า	343.94	100.00	563.48	100.00	687.91	100.00
ต้นทุนการผลิตปุ๋ย						
วัตถุดิบ	224.07	85.82	257.09	85.48	200.70	85.23
ค่าแรงทางตรง	10.92	4.18	10.41	3.46	7.67	3.26
ค่าใช้จ่ายในการผลิต	26.09	10.00	33.26	11.06	27.12	11.52
รวมต้นทุนการผลิตปุ๋ย	261.08	100.00	300.76	100.00	235.49	100.00
ต้นทุนการจำหน่ายอื่น ๆ						
สินค้าที่ซื้อมาจำหน่าย	186.32	95.54	390.92	98.84	397.52	98.88
ต้นทุนอื่น ๆ	8.68	4.46	4.57	1.16	4.50	1.12
รวมต้นทุนการจำหน่ายอื่น ๆ	195.00	100.00	395.49	100.00	402.02	100.00

ก. กำไรขั้นต้น

สำหรับปี 2560 กำไรขั้นต้นเท่ากับ 1,312.22 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 22.85 โดยอัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น เนื่องจากการปรับขึ้นของราคาน้ำตาลในตลาดโลกช่วงครึ่งปีแรกของปี 2560

สำหรับปี 2561 กำไรขั้นต้นเท่ากับ 1,047.10 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับ ร้อยละ 18.84 โดยอัตรากำไรขั้นต้นลดลง เนื่องจากการปรับลดของราคาน้ำตาลในตลาดโลกในปี 2561

สำหรับปี 2562 กำไรขั้นต้นเท่ากับ 515.95 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตรากำไรขั้นต้นเท่ากับร้อยละ 10.35 โดยอัตรากำไรขั้นต้นลดลง เนื่องจากการปรับตัวลดลงของราคาน้ำตาล ประกอบกับในปีนี้กลุ่มบริษัทเริ่มเปิดดำเนินงานระบบ Sugar Refinery เป็นปีแรก และยังผลิตได้ไม่เต็มกำลังการผลิต จึงมีค่าใช้จ่ายจากค่าเสื่อมราคาที่สูงขึ้น

อัตรากำไรขั้นต้นตามรายได้แต่ละประเภทของบริษัท

(หน่วย: ร้อยละ)

	สำหรับปีสิ้นสุด		
	31 ธันวาคม 2560	31 ธันวาคม 2561	31 ธันวาคม 2562
ธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายและกากน้ำตาล	22.87	7.59	1.17
ธุรกิจผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า	30.11	42.09	23.18
ธุรกิจผลิตและจำหน่ายปุ๋ย	22.18	12.79	11.18
ธุรกิจขายและบริการอื่น ๆ	6.58	13.68	6.51

1. ธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายและกากน้ำตาล

อัตรากำไรขั้นต้นของธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาลมีผลมาจากปัจจัยหลัก 3 ประการคือ 1) ราคาน้ำตาลในตลาดโลก 2) ส่วนต่างของราคาจำหน่ายน้ำตาลโคตา ค ของบริษัทเมื่อเทียบกับราคาน้ำตาลเฉลี่ยของโคตา ข และ 3) ปริมาณน้ำตาลที่ผลิตได้ต่อหนึ่งตันอ้อย

ต้นทุนการผลิตน้ำตาลจะแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนวัตถุดิบอ้อยและต้นทุนการแปรรูปอ้อยเป็นน้ำตาล โดยต้นทุนวัตถุดิบอ้อยจะแปรผันไปตามระบบแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 คือหากราคาน้ำตาลปรับตัวสูงขึ้น ต้นทุนวัตถุดิบอ้อยจะปรับตัวสูงขึ้นตามไปด้วย ในขณะที่หากราคาน้ำตาลปรับตัวลดลง ต้นทุนวัตถุดิบอ้อยจะปรับตัวลดลงตาม แต่อย่างไรก็ตาม ต้นทุนการแปรรูปอ้อยเป็นน้ำตาล ไม่ได้ปรับตัวตามราคาน้ำตาลในตลาดโลก ดังนั้น หากราคาน้ำตาลในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น กำไรขั้นต้นของธุรกิจน้ำตาลก็จะเพิ่มขึ้น ในทางกลับกัน หากราคาน้ำตาลในตลาดโลกปรับตัวลดลง กำไรขั้นต้นของธุรกิจน้ำตาลก็จะลดลง

ตามระบบ 70:30 ราคาน้ำตาลเฉลี่ยของโคตา ข จะถูกใช้เป็นตัวแปรในการกำหนดราคาวัตถุดิบอ้อย โดยจะนำราคาน้ำตาลเฉลี่ยของโคตา ข ในการคำนวณรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลส่งออกของประเทศไทยทั้งหมด หลังจากนั้นจะหักค่าใช้จ่ายในการแปรรูปอ้อยเป็นน้ำตาล แล้วแบ่งส่วนที่เหลือให้ชาวไร่อ้อยละ 70 และโรงงานน้ำตาลร้อยละ 30 โดยส่วนร้อยละ 70 ของชาวไร่อ้อยจะถูกนำไปเป็นราคาขั้นต่ำของวัตถุดิบอ้อย ซึ่งจะทำให้ราคาต่อหน่วยของวัตถุดิบทั้งอุตสาหกรรมเท่ากัน แต่เนื่องจากน้ำตาลส่งออกส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 85 ของน้ำตาลส่งออกจะเป็นน้ำตาลโคตา ค โดยที่เหลือนี้อ้อยประมาณร้อยละ 15 จะเป็นน้ำตาลโคตา ข ดังนั้น หากผู้จำหน่ายน้ำตาลรายใดสามารถจำหน่ายน้ำตาลโคตา ค ได้สูงกว่าราคาน้ำตาลเฉลี่ยของโคตา ข ก็จะมีอัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น แต่ทั้งนี้ส่วนต่างของราคาจำหน่ายน้ำตาลโคตา ค เมื่อเทียบกับราคาน้ำตาลเฉลี่ยของโคตา ข จะไม่สม่ำเสมอตามสถานการณ์และการตัดสินใจจำหน่ายของผู้ผลิตในแต่ละครั้ง

เนื่องจากปริมาณน้ำตาลที่ผลิตได้ต่อหนึ่งตันอ้อยไม่เท่ากันทุกปี ซึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของวัตถุดิบ แต่ต้นทุนการแปรรูปอื่น ๆ จะไม่แปรผันตามคุณภาพน้ำตาล ดังนั้น หากบริษัทสามารถเพิ่มผลผลิตน้ำตาลจากอ้อย 1 ตัน ได้เพิ่มขึ้น ก็จะมีรายได้เพิ่มขึ้นและส่งผลให้อัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้น

2. ธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ

อัตรากำไรขั้นต้นสำหรับธุรกิจผลิตและจำหน่ายปุ๋ยมีการเปลี่ยนแปลงไม่แน่นอน เนื่องจากธุรกิจมีการดำเนินการทั้งในส่วนที่มีการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อจำหน่ายเอง และซื้อปุ๋ยเคมีมาจำหน่าย โดยการผลิตปุ๋ยอินทรีย์เพื่อจำหน่ายจะมีการตั้งราคาจำหน่ายโดยบวกเพิ่มจากต้นทุนการผลิต (Cost Plus Method) ในขณะที่การซื้อปุ๋ยเคมีมาจำหน่าย

จะเป็นการซื้อปุ๋ยเคมีมาเป็นจำนวนมากในแต่ละครั้ง และทยอยจำหน่ายให้กับชาวไร่อ้อย โดยกำหนดราคาให้เท่ากับราคาดังกล่าวในท้องตลาดในช่วงเวลานั้น ๆ ดังนั้น ในบางช่วงบริษัทอาจจะจำหน่ายปุ๋ยเคมีในราคาต่ำกว่าทุนได้ ทำให้อัตรากำไรขั้นต้นของธุรกิจผลิตและจำหน่ายปุ๋ยไม่แน่นอน แต่อย่างไรก็ตาม ธุรกิจผลิตและจำหน่ายปุ๋ยนั้นเป็นการดำเนินงานโดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อช่วยเหลือชาวไร่ที่ได้รับการส่งเสริมให้สามารถเพิ่มผลผลิตและคุณภาพให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาลและกากน้ำตาลของบริษัทมีผลผลิตและคุณภาพที่ดีขึ้น รวมถึงธุรกิจผลพลอยได้ เช่น ไฟฟ้า มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ง. ค่าใช้จ่ายในการขาย

	งบตรวจสอบ สำหรับปีสิ้นสุด					
	31 ธ.ค. 2560		31 ธ.ค. 2561		31 ธ.ค. 2562	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
ค่าขนส่ง และค่าใช้จ่ายในการส่งออก	166.78	86.11	258.33	80.29	223.40	73.44
ค่าฝากน้ำตาลทรายและกากน้ำตาล	9.67	4.99	37.87	11.77	40.93	13.46
ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	17.22	8.89	25.53	7.94	39.84	13.10
รวม	193.67	100.00	321.73	100.00	304.18	100

ค่าใช้จ่ายในการขายส่วนใหญ่ ได้แก่ ค่าขนส่งและค่าใช้จ่ายในการส่งออก โดยปัจจัยที่มีผลกระทบต่อค่าขนส่งคือ อัตราค่าขนส่งเฉลี่ยต่อเที่ยว และปริมาณน้ำตาลที่จำหน่ายได้ในแต่ละปี โดยในปี 2560, 2561 และ 2562 กลุ่มบริษัทมีปริมาณน้ำตาลส่งออก เท่ากับ 186.58 พันตัน 302.68 พันตัน และ 269.66 พันตัน ตามลำดับ

จ. ค่าใช้จ่ายในการบริหาร

	งบตรวจสอบ สำหรับปีสิ้นสุด					
	31 ธ.ค. 2560		31 ธ.ค. 2561		31 ธ.ค. 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละของ ค่าใช้จ่าย ในการบริหาร	ล้านบาท	ร้อยละของ ค่าใช้จ่าย ในการบริหาร	ล้านบาท	ร้อยละของ ค่าใช้จ่าย ในการบริหาร
เงินเดือนและค่าจ้าง และค่าใช้จ่ายพนักงาน	184.22	44.82	181.62	46.95	178.97	35.70
ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ/ค่าที่ปรึกษา	34.01	8.27	32.55	8.41	34.45	6.87
ค่าใช้จ่ายยานพาหนะ	22.79	5.54	18.62	4.81	2.10	0.42
ค่าซ่อมแซม	5.21	1.27	7.52	1.95	7.71	1.54
วัสดุสำนักงานสิ้นเปลือง	8.55	2.08	8.79	2.27	7.25	1.45
ค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์	26.33	6.41	23.92	6.18	29.34	5.85
ค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนา	2.10	0.51	2.92	0.75	5.64	1.12
ค่าใช้จ่ายรับรองและบริจาคสาธารณะกุศล	6.74	16.40	8.29	2.14	7.54	1.50
ค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ	8.93	2.17	(4.57)	(1.18)	4.88	0.97
ค่าเผื่อการด้อยค่าของสินทรัพย์	17.38	4.23	11.17	2.89	98.42	19.63
สำรองเพื่อการเกษียณอายุพนักงาน	4.19	1.02	5.13	1.33	19.56	3.90
ค่าใช้จ่ายตัดจ่ายอื่น	2.17	0.53	3.30	0.85	3.20	0.64
ค่าไฟฟ้า	2.23	0.54	2.64	0.68	4.70	0.94
อื่น ๆ	86.19	20.97	84.94	21.96	97.57	19.46
รวมค่าใช้จ่ายในการบริหาร	411.05	100.00	386.85	100.00	501.31	100.00

ค่าใช้จ่ายในการบริหารหลัก ๆ ประกอบด้วย เงินเดือน ค่าจ้าง และค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับพนักงานและค่าธรรมเนียม หรือค่าที่ปรึกษา

สำหรับปี 2561 ยอดค่าใช้จ่ายการบริหารลดลงจากปี 2560 จำนวน 24.20 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 5.89 เนื่องจาก ในปี 2561 มีการรับชำระหนี้จากลูกหนี้ที่ในอดีตเคยมีการตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้แล้ว เมื่อได้รับชำระหนี้จึงต้องกลับรายการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่เคยบันทึกไว้ ทำให้รายการค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญที่รับรู้เป็นค่าใช้จ่ายในปีนี้มียอดติดลบ จึงทำให้ค่าใช้จ่ายในการบริหารปี 2561 ลดลง

สำหรับปี 2562 ค่าใช้จ่ายในการบริหารเพิ่มขึ้น 114.46 ล้านบาท เนื่องจากการตั้งค่าเผื่อการด้อยค่าที่ดินและเงินลงทุนในบริษัทย่อย เนื่องจากการชะลอการจัดตั้งโรงงานน้ำตาลแห่งใหม่

ต้นทุนทางการเงิน

ต้นทุนทางการเงินของกลุ่มบริษัท สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 เท่ากับ 283.78 ล้านบาท 385.99 ล้านบาท และ 384.00 ล้านบาท ตามลำดับ การเพิ่มขึ้นของต้นทุนทางการเงิน เกิดจากกลุ่มบริษัทมีการใช้เงินกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้น เพื่อใช้ในการผลิตน้ำตาลที่เพิ่มสูงขึ้น การใช้เงินส่งเสริมสินเชื่อที่เพิ่มตามพื้นที่เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้น

จ. กำไรก่อนภาษีเงินได้

สำหรับปีบัญชีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2561 บริษัทมีกำไรก่อนภาษีเงินได้จำนวน 611.45 บาท และ 311.88 บาท ตามลำดับ และปี 2562 มีขาดทุนก่อนภาษีเงินได้จำนวน 478.28 ล้านบาท ตามลำดับ โดยการเพิ่มขึ้นหรือลดลงในแต่ละปีของกำไรก่อนภาษีเงินได้ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นหรือลดลงของกำไรขั้นต้นของแต่ละปี

ข. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

สำหรับในปี 2560 กลุ่มบริษัทมีภาษีเงินได้นิติบุคคลจำนวน 86.03 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากงวดเดียวกันของปีก่อน จากผลประกอบการที่มีกำไรเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากกำไรของธุรกิจน้ำตาลซึ่งต้องเสียภาษีเพิ่มขึ้น ในขณะที่กำไรของธุรกิจไฟฟ้าในส่วนที่ไม่ได้รับสิทธิประโยชน์ทางภาษีก็เพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

สำหรับในปี 2561 กลุ่มบริษัทมีภาษีเงินได้นิติบุคคลจำนวน 40.21 ล้านบาท ลดลงจากงวดเดียวกันของปีก่อน จากผลประกอบการที่มีกำไรลดลง อันเนื่องมาจากกำไรของธุรกิจน้ำตาลซึ่งต้องเสียภาษียี่ลดลง

สำหรับในปี 2562 กลุ่มบริษัทมีภาษีเงินได้นิติบุคคลจำนวน 33.49 ล้านบาท ลดลงจากงวดเดียวกันของปีก่อน เนื่องมาจากธุรกิจน้ำตาลซึ่งเป็นธุรกิจหลักของกลุ่มบริษัทมีผลขาดทุนจึงไม่เสียภาษี

ค. กำไรสุทธิ

สำหรับปีบัญชีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 2560 และ 2561 กลุ่มบริษัทมีกำไรสุทธิ จำนวน 525.41 ล้านบาท 217.67 ล้านบาทตามลำดับ และปี 2562 กลุ่มบริษัทมีขาดทุนสุทธิจำนวน 511.77 ล้านบาท ตามลำดับ ในปี 2560 กำไรสุทธิลดลงจากราคาน้ำตาลในตลาดโลกปรับลดลง ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยด้านปริมาณและราคาน้ำตาล เนื่องจากรายได้หลักของกลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาล ประมาณร้อยละ 72 ถึงร้อยละ 83 ของรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลเป็นรายได้ส่งออกน้ำตาลไปยังตลาดโลก กลุ่มบริษัทฯ จึงได้รับผลกระทบจากความผันผวนของราคาน้ำตาลตลาดโลก ที่มีการปรับตัวเพิ่มขึ้นในช่วงต้นปี 2560 อยู่ที่ประมาณ 20 เซนต์ต่อปอนด์ แต่ในปี 2561 ได้ปรับลดลงอย่างรวดเร็ว อยู่ที่ 14-17 เซนต์ต่อปอนด์ แม้ว่าในปี 2561 บริษัทจะมีปริมาณขายน้ำตาลเพิ่มขึ้นมาก แต่ด้วยราคาขายที่ลดลงทำให้รายได้จากการจำหน่าย

น้ำตาลลดลงไปด้วย แต่บริษัทมีรายได้จากการจำหน่ายไฟฟ้าและปุ๋ยเพิ่มขึ้น ชดเชยรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลที่ลดลง จึงทำให้ภาพรวมของรายได้ลดลงจากปีก่อนไม่มากนัก และในปี 2562 นั้น ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกยังคงปรับลดลงอย่างต่อเนื่อง กลุ่มบริษัทฯ มีปริมาณน้ำตาลส่งออกน้อยกว่าปีก่อน และยังได้รับผลกระทบจากการแข็งค่าของเงินบาทอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีผลกระทบด้านต้นทุนและค่าใช้จ่าย จากการเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์เงินนำส่งกองทุนอ้อยและน้ำตาล โดยต้องนำส่ง 20 บาทต่อตันอ้อย มีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2560 ซึ่งบริษัทรับรู้ในงบการเงินปีปัจจุบันทั้งจำนวน การเริ่มเปิดดำเนินการระบบ Sugar Refinery เป็นปีแรก และการตั้งค่าเพื่อการด้อยค่าที่ดินและเงินลงทุนในบริษัทย่อย เนื่องจากชะลอการจัดตั้งโรงงานน้ำตาลแห่งใหม่

14.3 การวิเคราะห์ฐานะทางการเงิน

ก. สินทรัพย์

เนื่องจากธุรกิจน้ำตาลเป็นธุรกิจที่มีการดำเนินงานค่อนข้างจะแตกต่างจากธุรกิจโดยทั่วไป และมีลักษณะเป็นฤดูกาลตามการปลูกและเก็บเกี่ยวอ้อย ซึ่งจะเริ่มปลูกในเดือนตุลาคม และเก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายนของปีถัดไปถึงเดือนเมษายนของปีถัดไป ในขณะที่โรงงานน้ำตาลจะรับซื้ออ้อยและผลิตน้ำตาลในเฉพาะช่วงที่มีการเก็บเกี่ยว ทำให้สินทรัพย์ของกลุ่มบริษัทและโรงงานน้ำตาลอื่น ๆ มีรายการพิเศษที่ไม่มีในธุรกิจอื่น รายการพิเศษที่สำคัญสำหรับธุรกิจโรงงานน้ำตาลคือ ลูกหนี้ขาวไร หมายถึง เงินยาล่วงหน้าที่ยืมให้ขาวไรเพื่อสนับสนุนการปลูกอ้อยในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งเงินยืม การให้ปุ๋ย หรือให้บริการจักรกลเกษตร เมื่อถึงฤดูเก็บเกี่ยวขาวไรจะนำอ้อยมาส่งให้แก่โรงงานเพื่อหักเงินยาล่วงหน้า โดยขาวไรจะเริ่มได้รับเงินยาล่วงหน้าตั้งแต่เริ่มเพาะปลูก

กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์รวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 เท่ากับ 9,232.74 ล้านบาท 10,276.23 ล้านบาท และ 9,429.25 ล้านบาทตามลำดับ

การเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์รวมในปี 2561 เกิดจากการรับรู้รายได้ค้างรับจากสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย ซึ่งเป็นเงินชดเชยที่บริษัทจะได้รับจากกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย เนื่องจากในฤดูการผลิต 2560/2561 ราคาอ้อยขั้นสุดท้ายและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นสุดท้ายจะต่ำกว่าขั้นต้น ตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 มาตรา 56 กำหนดให้กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายจ่ายชดเชยส่วนของอ้อยและเงินชดเชยค่าผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายให้กับบริษัทเท่ากับส่วนต่างดังกล่าว และแม้ว่าในปี 2562 จะมีการรับรู้รายได้ค้างรับนี้เช่นกัน แต่มีจำนวนเงินลดลงจากผลผลิตปี 2561/2562 ที่ลดลง และกลุ่มบริษัทฯ มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการให้เงินกู้ยืมแก่ขาวไรในบางส่วน จากที่เป็นการให้กู้ยืมโดยบริษัท เป็นการให้ธนาคารเป็นผู้ปล่อยกู้ และบริษัทย่อยแห่งหนึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน จึงทำให้ลูกหนี้ขาวไรมียอดคงค้างลดลงไปอย่างมาก

1. สินทรัพย์หมุนเวียน

สินทรัพย์หมุนเวียนของกลุ่มบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 เท่ากับ 2,655.50 ล้านบาท 2,970.52 ล้านบาท และ 2,070.13 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งสินทรัพย์หมุนเวียนส่วนใหญ่ประกอบด้วย ลูกหนี้ขาวไร และสินค้าคงเหลือ โดยในปี 2561 กลุ่มบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้นจากปี 2560 จากการรับรู้รายได้ค้างรับจากสำนักงานกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย จำนวน 301.51 ล้านบาทเป็นเงินชดเชยที่บริษัทจะได้รับจากกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย เนื่องจากในฤดูการผลิต 2560/2561 ราคาอ้อยขั้นสุดท้ายและผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายขั้นสุดท้ายจะต่ำกว่าขั้นต้น ตามพระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 มาตรา 56 กำหนดให้กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายจ่ายชดเชยส่วนของอ้อยและเงินชดเชยค่าผลตอบแทนการผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทรายให้กับบริษัทเท่ากับส่วนต่างดังกล่าว และแม้ว่าในปี 2562 จะมีการรับรู้รายได้ค้างรับนี้เช่นกัน แต่มีจำนวนเงินลดลงจากผลผลิตปี 2561/2562 ที่ลดลง และกลุ่มบริษัทฯ มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการให้เงินกู้ยืมแก่ขาวไรในบางส่วน จากที่เป็นการ

การให้กู้ยืมโดยบริษัท เป็นการให้ธนาคารเป็นผู้ปล่อยกู้ และบริษัทย่อยแห่งหนึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน จึงทำให้ลูกหนี้ชาวไร่มียอดคงค้างลดลงไปอย่างมาก

ลูกหนี้การค้า

กลุ่มบริษัทมีลูกหนี้การค้าหลักประกอบด้วย ลูกหนี้การค้าจากธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาลทราย และธุรกิจเกี่ยวเนื่องอื่น ๆ ได้แก่ การขายไฟฟ้า ลูกค้าของกลุ่มบริษัทส่วนใหญ่เป็นบริษัทผู้จัดจำหน่ายต่างประเทศรายใหญ่และรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีฐานะทางการเงินที่ดี และบริษัทจัดให้มีการตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงของฐานะทางการเงินของลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ กลุ่มบริษัทจึงไม่เคยมีปัญหาเรื่องหนี้สูญ

ระยะเวลาการเก็บหนี้เฉลี่ยของกลุ่มบริษัทสำหรับ ปี 2560 ถึงปี 2562 มีระยะเวลา 5 วัน ถึง 6 วัน ซึ่งระยะเวลาการเก็บหนี้ของบริษัทสอดคล้องกับการให้เทอมเครดิตที่บริษัทให้แก่ลูกค้า ซึ่งกำหนดที่ 3 วัน ถึง 7 วัน สำหรับลูกค้าน้ำตาลในประเทศ 3 วัน ถึง 15 วัน สำหรับลูกค้าน้ำตาลในต่างประเทศ 30 วัน สำหรับธุรกิจผลิตและจำหน่ายไฟฟ้า เนื่องจากระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยสั้น ทำให้มูลค่าของลูกหนี้การค้า ณ วันสิ้นงวด ขึ้นอยู่กับรายได้จากการจำหน่ายในช่วงใกล้วันสิ้นงวด

ลูกหนี้ชาวไร่-สุทธิ

ในการประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาล กลุ่มบริษัทจะให้การสนับสนุนเงินกู้ยืม เพื่อส่งเสริมชาวไร่อ้อย โดยให้เงินล่วงหน้าเพื่อให้ชาวไร่อ้อยสามารถนำเงินส่วนดังกล่าวไปลงทุนสำหรับการปลูกอ้อยได้ โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 ลูกหนี้ชาวไร่อ้อย-สุทธิ มีจำนวน 868.43 ล้านบาท 598.55 ล้านบาท และ 210.62 ล้านบาท ตามลำดับ โดยในปี 2560 ลูกหนี้ชาวไร่อ้อย-สุทธิ สูงกว่าปี 2561 และปี 2562 เนื่องจากโรงงานน้ำตาลเปิดฤดูกาลผลิตปี 2560/2561 ซ้ำกว่าปีที่ผ่านมา ซึ่งในช่วงการผลิตชาวไร่อ้อยจะนำอ้อยมาจำหน่ายให้บริษัทและจ่ายคืนเงินกู้ยืม ซึ่งจะทำให้ลูกหนี้ชาวไร่ลดลงจากส่วนที่หักจากค่าอ้อย นอกจากนี้ การเพิ่มขึ้นจากการขยายพื้นที่ปลูกอ้อย และการเบิกเงินกู้ยืมของเกษตรกรทำให้ลูกหนี้เพิ่มขึ้น นอกจากนี้ในปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการให้เงินกู้ยืมแก่ชาวไร่ในบางส่วน จากที่เป็นการให้กู้ยืมโดยบริษัท เป็นการให้ธนาคารเป็นผู้ปล่อยกู้ และบริษัทย่อยแห่งหนึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน จึงทำให้ลูกหนี้ชาวไร่มียอดคงค้างลดลงไปอย่างมาก

ลูกหนี้ชาวไร่ของกลุ่มบริษัทสามารถแบ่งตามอายุหนี้ค้างชำระได้ดังนี้

	งบตรวจสอบ สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม					
	2560		2561		2562	
	ล้านบาท	ร้อยละของ ลูกหนี้ ชาวไร่รวม	ล้านบาท	ร้อยละของ ลูกหนี้ ชาวไร่รวม	ล้านบาท	ร้อยละของ ลูกหนี้ ชาวไร่รวม
ฤดูกาลผลิต 2563/2564					43.06	14.36
ฤดูกาลผลิต 2562/2563			87.26	12.78	105.58	35.22
ฤดูกาลผลิต 2561/2562	132.17	13.81	468.26	68.60	30.44	10.16
ฤดูกาลผลิต 2560/2561	650.33	67.95	12.35	1.81	12.60	4.20
ฤดูกาลผลิต 2559/2560	54.46	5.69	12.90	1.89	12.80	4.27
ฤดูกาลผลิต 2558/2559	21.06	2.20	15.70	2.30	14.47	4.83
ฤดูกาลผลิต 2557/2558	16.87	1.76	11.82	1.73	9.97	3.33
ฤดูกาลผลิตก่อนปี 2557/2558	82.19	8.59	74.28	10.88	70.85	23.63
ลูกหนี้ชาวไร่รวม	957.08	100.00	682.57	100.00	299.77	100.00
ค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ	(88.65)	(9.26)	(84.02)	(12.31)	(89.15)	(29.74)
รวมลูกหนี้ชาวไร่สุทธิ	868.43	90.74	598.55	87.69	210.62	70.26

กลุ่มบริษัทมีนโยบายการปล่อยสินเชื่อชาวไร่อย่างรัดกุม โดยพิจารณาจากหลายปัจจัยที่ได้จากประสบการณ์การเก็บหนี้ของกลุ่มบริษัทในอดีต ได้แก่ ความสามารถในการชำระหนี้ ปริมาณพื้นที่ปลูกอ้อยของลูกหนี้ อัตราผลผลิตต่อไร่ รวมถึงการส่งพนักงานของบริษัทเข้าไปตรวจสอบดูแลแปลงของชาวไร่อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้แน่ใจว่าลูกหนี้จะสามารถส่งอ้อยชำระหนี้ได้ ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทจะตั้งสำรองหนี้สงสัยจะสูญ เมื่อพิจารณาแล้วว่าชาวไร่รายนั้นไม่สามารถจ่ายชำระหนี้กู้ยืมได้ เช่น ค้างชำระหนี้งวดฤดูการผลิตก่อนหน้านี้เป็นเวลา 2 งวดฤดูการผลิต หรือรายได้ของลูกหนี้ในอนาคตที่ทางบริษัทประมาณการแสดงว่าชาวไร่รายนั้น มีกำไรไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้สินให้หมดภายในระยะเวลา 5 ปี หรือชาวไร่รายดังกล่าวเลิกปลูกอ้อย หรือมีเหตุการณ์อื่น ๆ ที่แสดงว่าชาวไร่รายดังกล่าวไม่สามารถชำระหนี้ได้อย่างแน่นอน เป็นต้น

สินค้าคงเหลือ

	งบตรวจสอบ สำหรับปีสิ้นสุด					
	31 ธันวาคม 2560		31 ธันวาคม 2561		31 ธันวาคม 2562	
	ล้านบาท	ร้อยละของ สินค้า คงเหลือ	ล้านบาท	ร้อยละของ สินค้า คงเหลือ	ล้านบาท	ร้อยละของ สินค้า คงเหลือ
สินค้าสำเร็จรูป	901.77	84.55	1,216.83	89.77	763.72	82.80
สินค้าซื้อมาเพื่อขาย	84.05	7.88	36.82	2.72	48.29	5.23
สินค้าคงเหลือ - คลังพืช	32.67	3.06	36.76	2.71	32.15	3.49
สินค้าระหว่างผลิต	8.20	0.77	14.11	1.04	27.74	3.01
วัสดุโรงงาน	39.85	3.74	50.44	3.72	50.47	5.47
สินค้าระหว่างทาง	-	-	0.58	0.04	-	-
รวมสินค้าคงเหลือ	1,066.54	100.00	1,355.54	100.00	922.37	100.00
หักค่าเผื่อการลดมูลค่า	(5.76)	(0.54)	(18.04)	(1.33)	(10.41)	(1.13)
สินค้าคงเหลือ - สุทธิ	1,060.78	99.46	1,337.50	98.67	911.95	98.87

สินค้าสำเร็จรูปส่วนใหญ่ประกอบด้วยน้ำตาล ในส่วนผลผลิตพลอยได้ คือ กากน้ำตาล กากอ้อย และกากหม้อกรอง กลุ่มบริษัทฯ จะจำหน่าย และเก็บไว้เป็นวัตถุดิบในการผลิตกระแสไฟฟ้า และผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ตามลำดับ ในส่วนของสินค้าที่ซื้อมาเพื่อขายประกอบด้วย น้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งมีไว้สำหรับเครื่องจักรกลการเกษตร ปุ๋ยเคมี และยาปราบศัตรูพืช สำหรับจำหน่ายให้กับชาวไร่ในรูปแบบของเงินล่วงหน้าค่าอ้อย

ณ สิ้นปี 2561 กลุ่มบริษัทมีสินค้าสำเร็จรูป 1,216.83 ล้านบาท สูงกว่าปี 2560 เท่ากับ 315.06 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 31.94 เนื่องจากในปี 2561 มีปริมาณอ้อยเข้าหีบสูงกว่าปี 2560 ผลผลิตน้ำตาลที่ได้จึงสูงขึ้นตามไปด้วย แต่เนื่องจากราคาสินค้าโภคภัณฑ์ปรับตัวลดลง จึงชะลอการขายและส่งออก

ณ สิ้นปี 2562 กลุ่มบริษัทมีสินค้าสำเร็จรูป 763.72 ล้านบาท ต่ำกว่าปี 2561 เท่ากับ 453.11 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 37.24 เนื่องจากในปี 2562 มีปริมาณอ้อยเข้าหีบต่ำกว่าปี 2561 ผลผลิตน้ำตาลที่ได้จึงลดลงตามไปด้วย

2. สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 เท่ากับ 6,577.24 ล้านบาท 7,305.71 ล้านบาท และ 7,359.12 ล้านบาท ตามลำดับ สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนของกลุ่มบริษัทโดยส่วนใหญ่ คือ ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ คิดเป็นร้อยละ 73.14 ร้อยละ 74.35 และร้อยละ 77.11 ของสินทรัพย์ไม่หมุนเวียนทั้งหมด ตามลำดับ

ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ณ 31 ธันวาคม 2561 และ 2562 ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ เพิ่มขึ้น เนื่องจากการลงทุนในที่ดินและเครื่องจักร เพื่อเตรียมรองรับการขยายธุรกิจ โรงงานน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ และ โรงงานผลิตบรรจุภัณฑ์จากชานอ้อย

ข. แหล่งที่มาของเงินทุน**ความเหมาะสมของโครงสร้างเงินทุน**

สำหรับปี 2560, ปี 2561 และปี 2562 ส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับ 2,472.52 ล้านบาท 2,500.51 ล้านบาท 1,862.93 ล้านบาท ตามลำดับ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นเป็น 3.11 เท่า ณ สิ้นปี 2561 และ 4.06 เท่า ณ สิ้นปี 2562 เนื่องจากกลุ่มบริษัทมีหนี้สินจากเงินกู้ยืมระยะสั้นเพิ่มขึ้น เพื่อใช้ในการผลิตน้ำตาลที่เพิ่มสูงขึ้น และการใช้เงินส่งเสริมสินเชื่อที่เพิ่มตามพื้นที่เพาะปลูกที่เพิ่มขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม สถาบันการเงินซึ่งเป็นเจ้าหนี้ของบริษัทจะไม่นำบรรณหนี้สินระยะยาวจากการจัดตั้งกองทุนรวม โครงสร้างพื้นฐาน โรงไฟฟ้ากลุ่มน้ำตาลบุรีรัมย์ เป็นส่วนหนึ่งของหนี้สินที่ต้องชำระดอกเบี้ย ทั้งนี้ สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ใน ข้อ 3. ปัจจัยความเสี่ยง หัวข้อ ความเสี่ยงอื่น ๆ 1.1 ความเสี่ยงจากการมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูง ในรายงานประจำปี และแบบ 56-1 ปี 2562 ฉบับนี้

ค. หนี้สิน

กลุ่มบริษัทมีหนี้สินรวม ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 จำนวน 6,760.20 ล้านบาท 7,775.72 ล้านบาท และ 7,566.32 ล้านบาท ตามลำดับ โดยหนี้สินส่วนใหญ่คือ เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น เงินกู้ยืมระยะสั้นและเงินกู้ยืมระยะยาว จากสถาบันการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 กลุ่มบริษัทมีเจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น จำนวน 716.12 และ 817.89 ล้านบาท และ 839.19 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้ค่าวัตถุดิบอ้อย ทั้งนี้ การเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นลดลงของเจ้าหนี้ค่าวัตถุดิบอ้อยจะขึ้นอยู่กับปริมาณอ้อยที่รับซื้อเพิ่มขึ้นหรือลดลงในช่วงวันใกล้สิ้นงวดของแต่ละงวด โดยจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณของอ้อยที่พร้อมเก็บเกี่ยว และตัดมาจำหน่ายให้กับบริษัท

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 บริษัทมีเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงิน จำนวน 1,136.30 ล้านบาท 2,617.91 ล้านบาท และ 2,611.88 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้ ในปี 2562 เงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินที่เพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการส่งเสริมมากขึ้น ทำให้บริษัทต้องให้เงินสนับสนุนการปลูกอ้อยเพิ่มขึ้น จึงต้องกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในกิจกรรมดังกล่าว รวมถึงใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปสำหรับจำหน่ายด้วย

ง. ส่วนของผู้ถือหุ้น

ส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 เท่ากับ 2,472.54 ล้านบาท 2,500.51 ล้านบาท และ 1,862.93 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง เนื่องจากในปี 2562 บริษัทมีผลการดำเนินงานขาดทุน

จ. สภาพคล่อง

(หน่วย : ล้านบาท)

รายละเอียด	สำหรับปีสิ้นสุด		
	31 ธ.ค. 2560	31 ธ.ค. 2561	31 ธ.ค. 2562
กระแสเงินสดก่อนการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินดำเนินงาน	1,056.51	853.53	272.75
กระแสเงินสดสุทธิจาก (ใช้ไป) ในกิจกรรมดำเนินงาน	470.31	(120.76)	636.84
กระแสเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุน	(1,647.95)	(620.92)	(403.39)
กระแสเงินสดสุทธิจาก (ใช้ไป) ในกิจกรรมจัดหาเงิน	1,321.36	691.74	371.96
กระแสเงินสดสุทธิเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	143.72	(49.94)	(138.51)

กระแสเงินสดที่มาจากกิจกรรมดำเนินงาน

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 กระแสเงินสดก่อนการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินดำเนินงาน และกระแสเงินสดจากการดำเนินงานสูงกว่าปีก่อน เนื่องจากบริษัทมีกำไรเพิ่มขึ้นจากธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาล ซึ่งเป็นผลมาจากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นและราคาน้ำตาลในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้น

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2561 และ 2562 กระแสเงินสดก่อนการเปลี่ยนแปลงของทรัพย์สินและหนี้สินดำเนินงาน และกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่ำกว่าปีก่อน เนื่องจากบริษัทมีกำไรลดลงจากธุรกิจผลิตและจำหน่ายน้ำตาล ซึ่งเป็นผลมาจากราคาน้ำตาลในตลาดโลกปรับตัวลดลง

กระแสเงินสดที่ใช้ไปในกิจกรรมลงทุน

ในปี 2560 บริษัทใช้เงินลงทุนประมาณ 1,600 ล้านบาท เพื่อลงทุนในกองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโรงไฟฟ้ากลุ่มน้ำตาลบุรีรัมย์ ซึ่งถือเป็นบริษัทร่วม และลงทุนในทรัพย์สินเพื่อการผลิตของธุรกิจผลิตน้ำตาลและไฟฟ้า

ในปี 2561 และ 2562 บริษัทใช้เงินลงทุนประมาณ 900 ล้านบาท เพื่อลงทุนในที่ดินและเครื่องจักรเพื่อเตรียมรองรับการขยายธุรกิจโรงงานน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์และโรงงานผลิตบรรจุภัณฑ์จากชานอ้อย

กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560 กลุ่มบริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน 1,321.36 ล้านบาท โดยเป็นเงินกู้ยืมระยะยาวจากบริษัทร่วม คือ กองทุนรวมโครงสร้างพื้นฐานโรงไฟฟ้ากลุ่มน้ำตาลบุรีรัมย์ และนำไปชำระเงินกู้ระยะยาวจากสถาบันการเงินบางส่วน

สำหรับปีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2561 กลุ่มบริษัทมีกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน 691.74 ล้านบาท โดยเป็นเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินที่เพิ่มขึ้นมาก เนื่องจากมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการส่งเสริมมากขึ้น ทำให้บริษัทต้องให้เงินสนับสนุนการปลูกอ้อยเพิ่มขึ้น จึงต้องกู้ยืมเงินเพื่อใช้ในกิจกรรมดังกล่าว รวมถึงใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปสำหรับจำหน่ายด้วย

อัตราส่วนสภาพคล่อง

	หน่วย	สำหรับปี สิ้นสุด 31 ธันวาคม		
		2560	2561	2562
อัตราส่วนสภาพคล่อง	(เท่า)	1.04	0.73	0.52
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	(เท่า)	0.63	0.35	0.29
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	(วัน)	5	6	28
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	(วัน)	67	62	91
ระยะเวลาชำระหนี้	(วัน)	54	61.24	66.74
Cash Cycle	(วัน)	-18	55.10	51.57

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2560 บริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่องดี จากการชำระคืนหุ้นกู้ที่ครบกำหนด ปี 2561 บริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่องลดลง เนื่องจากเงินกู้ยืมระยะสั้นจากสถาบันการเงินที่เพิ่มขึ้น และปี 2562 บริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่องลดลง แม้ว่าหนี้สินหมุนเวียนจะลดลง แต่จากการที่ราคาน้ำตาลตลาดโลกลดลง ส่งผลให้ลูกหนี้การค้าของบริษัทลดลงไปด้วย อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงวิธีการปล่อยสินเชื่อให้ลูกหนี้ชาวไร่บางส่วน ทำให้ลูกหนี้ชาวไร่มียอดคงค้างลดลงอย่างมาก

อัตราส่วนความสามารถในการทำกำไร

สำหรับปีบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 อัตรากำไรขั้นต้นและกำไรสุทธิของบริษัทลดลง เนื่องจากต้นทุนต่อหน่วยของน้ำตาลที่เพิ่มขึ้นจากปัญหาภัยแล้ง และการลดลงของราคาน้ำตาลตลาดโลก

อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

สำหรับปีบัญชีสิ้นสุด 31 ธันวาคม 2560, 2561 และ 2562 บริษัทมีอัตรากาไรสุทธิของสินทรัพย์ เท่ากับ 0.62 เท่า 0.54 เท่า และ 0.52 เท่า ตามลำดับ ซึ่งการลดลงของอัตรากาไรสุทธิของสินทรัพย์ เกิดจากการที่บริษัทมีการลงทุนเพื่อขยายธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ทั้งขยายกำลังการผลิตน้ำตาล การขยายธุรกิจโรงงานน้ำตาลทรายขาวบริสุทธิ์ และโรงงานผลิตบรรจุภัณฑ์จากชานอ้อยทำให้มูลค่าของสินทรัพย์เพิ่มขึ้น ในขณะที่รายได้ของบริษัทไม่เพิ่มขึ้นมากนัก เนื่องจากราคาน้ำตาลในตลาดโลกลดลง

อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายทางการเงิน

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ปี 2560, ปี 2561 และปี 2562 เท่ากับ 2.73 เท่า 3.11 เท่า และ 4.06 เท่า ตามลำดับ แม้ว่าอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นจะเพิ่มสูงขึ้นทุกปี แต่เกิดจากการก่อหนี้ระยะสั้น ไม่ก่อให้เกิดความเสี่ยงอย่างมีนัยสำคัญต่อบริษัท

หนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นและภาระผูกพัน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2562 บริษัทมีหนี้สินที่อาจจะเกิดขึ้นจากการใช้หนังสือรับรองธนาคารเพื่อการซื้อไฟฟ้าจากการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 6.20 ล้านบาท

ปัจจัยและอิทธิพลหลักที่อาจมีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานในอนาคต

ราคาน้ำตาลในตลาดโลก

เนื่องจากรายได้หลักของบริษัทประมาณร้อยละ 60 ของรายได้รวม เป็นรายได้จากการส่งออกน้ำตาลไปยังต่างประเทศ ราคาน้ำตาลในตลาดโลกจึงมีผลกระทบต่อยอดขายของบริษัท ความผันผวนของราคาตลาดโลกขึ้นอยู่กับปริมาณอุปสงค์และอุปทานในตลาด ถึงแม้ว่าราคาน้ำตาลจะมีผลกระทบต่อรายได้ของบริษัท การคำนวณราคาอ้อยซึ่งเป็นวัตถุดิบ

ในการผลิตน้ำตาลในอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลไทยนั้น จะเป็นไปตามระบบแบ่งปันผลประโยชน์ 70:30 ดังนั้น หากราคาน้ำตาลตลาดโลกต่ำลง ราคาอ้อยก็จะต่ำลงตามไปด้วย หรือหากราคาน้ำตาลตลาดโลกสูงขึ้น ราคาอ้อยก็จะสูงขึ้นตามไปด้วย

ต้นทุนค่าอ้อย

อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายในประเทศไทย ได้กำหนดระบบจัดสรรผลประโยชน์ระหว่างชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาล ที่อัตราส่วน 70:30 ซึ่งโรงงานน้ำตาลจะต้องจ่ายค่าอ้อยให้ชาวไร่ตามราคาที่คำนวณโดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย เพื่อแบ่งผลประโยชน์จากการผลิตน้ำตาลทรายให้ชาวไร่ได้ผลประโยชน์ 70 ส่วนจาก 100 ส่วน

คณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายคำนวณค่าอ้อยที่โรงงานน้ำตาลต้องจ่ายให้ชาวไร่โดยอ้างอิงจากราคาน้ำตาลเฉลี่ยของบริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด (อนท.) ขายได้จริงจากโควตา ข. ดังนั้น ต้นทุนวัตถุดิบจึงแปรผันกับราคาที่บริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด สามารถขายได้ และหากบริษัทขายน้ำตาลทรายในตลาดต่างประเทศได้ต่ำกว่าราคาที่บริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด ขายได้จริง บริษัทต้องจ่ายค่าอ้อยในราคาที่สูงเมื่อเทียบกับยอดขายของบริษัท ส่งผลให้อัตรากำไรของบริษัทลดลง แต่หากบริษัทขายได้ราคาสูงกว่าราคาเฉลี่ยที่บริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด ขายได้จริง บริษัทก็จะมีผลกำไรและอัตรากำไรเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม บริษัทมีการบริหารความเสี่ยงดังกล่าวโดยติดตามช่วงเวลารวมถึงราคาขายที่บริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด ขายอย่างใกล้ชิด เพื่อวางแผนการขายและให้แน่ใจว่าราคาที่บริษัทขายน้ำตาลในโควตา ค. นั้น เป็นราคาที่เหมาะสมและแน่ใจได้ว่าราคาไม่ต่ำกว่าราคาเฉลี่ยที่บริษัท อ้อยและน้ำตาลไทย จำกัด ขายได้

การจัดหาวัตถุดิบ

ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อปริมาณอ้อย อาทิเช่น

ก. ปริมาณพื้นที่ในการเพาะปลูกอ้อยที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งอาจเกิดจากเกษตรกรชาวไร่อ้อยเปลี่ยนไปปลูกพืชชนิดอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า หรืออาจเกิดจากนโยบายการส่งเสริมของภาครัฐผ่านนโยบายส่งเสริมการปลูกพืชพลังงานทดแทนอื่น ๆ เช่น ส่งเสริมปาล์มน้ำมันและยางพารา เป็นต้น

ข. สภาพภูมิอากาศ ปริมาณฝน ระบบชลประทาน ความสมบูรณ์ของดิน พันธุ์อ้อย โรคของอ้อย และปัจจัยอื่น ๆ ต่างส่งผลต่อปริมาณอ้อยที่จะปลูกได้ต่อไร่ หากปัจจัยต่าง ๆ มีการเปลี่ยนแปลงอาจจะทำให้ปริมาณอ้อยต่อไร่ลดลงได้

ค. การแย่งอ้อยในพื้นที่ หากโรงงานน้ำตาลบริเวณใกล้เคียงเสนอราคาซื้ออ้อยจากชาวไร่ที่ราคาสูงกว่าที่บริษัท โรงงานน้ำตาลบุรีรัมย์ จำกัด (“BSF”) เสนอให้ ชาวไร่อ้อยอาจนำอ้อยไปขายให้แก่โรงงานนั้น ๆ แทน ทำให้ BSF มีจำนวนอ้อยเข้าหีบลดลง

หากผลผลิตอ้อยซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตน้ำตาลทรายมีปริมาณที่ลดลง บริษัทอาจไม่สามารถผลิตน้ำตาลทรายในปริมาณที่เพียงพอในการจัดจำหน่ายได้ อีกทั้งหากปริมาณอ้อยไม่เพียงพอต่อการกำลังการผลิต อาจทำให้ต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตของบริษัทสูงขึ้น และทำให้บริษัทมีกำไรต่อหน่วยและมีกำไรสุทธิลดลง ตามลำดับ

การถูกควบคุมจากภาครัฐ

เนื่องจากอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายในประเทศไทย เป็นอุตสาหกรรมที่ถูกควบคุมและกำกับดูแลโดยคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย ภายใต้พระราชบัญญัติอ้อยและน้ำตาลทราย พ.ศ. 2527 ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำกับดูแลระบบอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ตั้งแต่การบริหารจัดการในไร่อ้อย การผลิตในโรงงานน้ำตาล และการส่งออก การจัดสรรปริมาณการขายน้ำตาลทรายตามโควตา (โควตา ก. ขายในประเทศ โควตา ข. และ โควตา ค. ขายต่างประเทศ) ราคาจำหน่ายน้ำตาลทรายขายปลีกภายในประเทศ ตลอดจนการแบ่งปันผลประโยชน์ระหว่างชาวไร่อ้อยและโรงงานน้ำตาล

ในอัตราส่วน 70:30 ทั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามกฎหมาย ดังนั้น ในกรณีที่มีนโยบายการปรับราคาขายน้ำตาลภายในประเทศ หรือหากเกิดการเปลี่ยนแปลงในกฎระเบียบ หรือนโยบายของพระราชบัญญัติดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบริษัท และบริษัทที่อยู่ในอุตสาหกรรมน้ำตาลนี้ อย่างมีนัยสำคัญ

ทั้งนี้ ตามที่มีการเปลี่ยนแปลงระบบการบริหารจัดการอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทราย ตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม 2561 ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติที่ 1/2561 เรื่องการแก้ไขกฎหมายเพื่อรองรับการปรับโครงสร้างอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลทรายทั้งระบบ สามารถอ่านบทวิเคราะห์เพิ่มเติมได้ในหัวข้อ 2. ลักษณะการประกอบธุรกิจ และหัวข้อ 3. ปัจจัยความเสี่ยง ในรายงานประจำปี และแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี 2562 ฉบับนี้

อัตราแลกเปลี่ยน

บริษัทรับรู้รายได้จากการส่งออกน้ำตาลเป็นสกุลดอลลาร์สหรัฐอเมริกา เป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 64 ถึงร้อยละ 73 ของรายได้จากการจำหน่ายน้ำตาลและกากน้ำตาลทั้งหมด ดังนั้น บริษัทจึงมีความเสี่ยงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินงานของบริษัทและรายได้ของบริษัท

โครงการในอนาคต

บริษัทมีแผนที่จะลงทุนในโครงการโรงงานน้ำตาลแห่งใหม่ เพื่อเป็นการลงทุนให้เกิดประโยชน์สูงสุดในกระบวนการผลิตอ้อย ซึ่งหากโครงการดังกล่าวสำเร็จก็จะช่วยเพิ่มรายได้ให้กับบริษัทในอนาคต

ข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -